

การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อ
คุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

รัตติกาล แสงไทย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรีศึกษา
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE STUDY SATISFACTION OF ATTITUDE TOWARDS
LEARNING COURSE MUSIC FOR LIFE QUALITY
ENHANCEMENT MASTER OF ARTS PROGAAM
IN WESTERN MUSIC TAKSIN UNIVERSITY
SONGKHLA CAMPUS**

RATTIKAL SEANGTHAI

**A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements
for Master of Art in Music
Academic Year 2018**

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี
เพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ
วิทยาเขตสงขลา
ชื่อผู้วิจัย รัตติกาล แสงไทย
สาขาวิชา ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.ชาลินี สุริยนเปล่งแสง

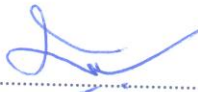
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาอนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

(ดร.ศณกร สว่างเจริญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.กัจจกร กาญจนถาวร)

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ ชันศิริ)

กรรมการ

(ดร.ชาลินี สุริยนเปล่งแสง)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์ บุญแจ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จ๊ะระพันธ์ อ่อนเลื่อน)

กรรมการและเลขานุการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชา ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ชื่อผู้วิจัย	รัตติกาล แสงไทย
สาขาวิชา	ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ชันษศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.ชาลินี สุเรียนเปล่งแสง
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรด้านกิจกรรมการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านการวัดประเมินผลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชา0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตโดยสุ่มแบบเจาะจงที่เลือกเรียนเครื่องมือกุ่มเปียโนจำนวน 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมาได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.15$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.14$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.81$)

คำสำคัญ: ทัศนคติ การเรียนการสอน ดุริยางคศาสตร์สากล

Title **A Study of Students' Attitude towards Learning Management of Music for Life Quality Course Offered by Music Program of Taksin University Songkhla Campus**

Author **Rattikal Seangthai**

Program **Music**

Major Advisor **Associate Professor Dr.KowitKantasiri**

Co-advisor **Dr.ChalineeSuriyonplengsaeng**

Academic Year **2018**

ABSTRACT

The purposes of this research was to study the students' attitude towards learning management of Music for Life Quality course offered by Music Program of Taksin University Songkhla Campus in 4 aspects, i.e., curriculum, learning activities, teachers, and measurement and evaluation. The sample included 4 groups of the 146 students who attended Music for Life Quality course 0604109 obtained through purposive random sampling, namely, those who selected the piano lesson. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and checklist and were statistically analyzed using percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the students' attitude towards Music for Life Quality course offered by Music Program of Taksin University Songkhla Campus was generally found at the 'Very Good' level ($\bar{X} = 4.08$). After item analysis, teachers were rated with the highest mean ($\bar{X} = 4.21$) followed by measurement and evaluation ($\bar{X} = 4.15$), curriculum ($\bar{X} = 4.14$), and learning activities ($\bar{X} = 3.81$).

Keywords: Attitude, Learning, Music

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี เพื่อคุณภาพชีวิต ทางด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอนและ ด้านการวัด ประเมินผล สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อให้เป็นแนวทางในการพัฒนาและ แก้ไขปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตและได้ประโยชน์สามารถ นำไปใช้ต่อชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิท ชันชศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ ดร.กัจจ กัญจนถาวร ดร.พิมลมาศ พร้อมสุขกุล ดร.ชานี สุริยนเปล่งแสง อาจารย์จีระพันธ์ อ่อนเดือนและ อาจารย์ ดร.อนุรักษ์ บุญยะ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ดร.ปานัน คำฝอย ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ และผศ. ประภาส ขวัญประดับ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ดร.ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ ประธานสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัย

ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการรวบรวมข้อมูล เป็นอย่างดี

รัตติกาล แสงไทย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	7
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ.....	16
การจัดการเรียนการสอน.....	20
การเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย	52
อภิปรายผลการวิจัย	53
ข้อเสนอแนะการวิจัย	55
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	64
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ.....	66
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ	71
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม.....	75
ภาคผนวก จ หนังสือตอบรับการลงบทความเผยแพร่ในวารสาร.....	80
ภาคผนวก ฉ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ.....	82
ประวัติผู้วิจัย.....	84

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลเพศ ชาย - หญิง	45
2	ผู้ที่ตอบคำถามจากแบบสอบถามแยกชั้นปี 1-5.....	46
3	ผู้ที่ตอบคำถามจากแบบสอบถามแยกเครื่องมือเอก.	46
4	จำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านหลักสูตร.....	47
5	จำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน.....	48
6	จำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้าน อาจารย์ผู้สอน.....	49
7	จำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการวัด และประเมินผล.....	50
8	รวมค่าเฉลี่ยและส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนิสิต ที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในรายด้าน.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาไทยได้พัฒนามากกว่าร้อยปีแล้วและได้สนองความจำเป็นสร้างความสำเร็จให้แก่ประเทศชาติมามากในระยะสิบหรือยี่สิบปีหลังนี้ สถาบันอุดมศึกษาไทยได้ขยายตัว และปรับเปลี่ยนไปเป็นอันมากแต่ถึงอย่างไรก็ไม่ทันกับความจำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต และธุรกิจการวิจัยและพัฒนาไม่ทันกับความจำเป็นต้องยกระดับอุตสาหกรรมในประเทศการจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามี 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญาโดยการจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพในระดับกลางรวมทั้งมีความสามารถในการริเริ่มประกอบการส่วนการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาต่างๆ ในระดับสูงโดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติการริเริ่มการพัฒนาทั้งทางวิชาการและวิชาชีพการสร้างสรรค์และเผยแพร่ความรู้การพัฒนาและส่งเสริมประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมการเมืองวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของประเทศในประชาคมโลกนอกจากนั้นการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและ ความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสังคมศาสตร์การประยุกต์ใช้วิทยาการสากลและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย

การศึกษาดนตรีในปัจจุบันได้รับการยอมรับให้เป็นวิชาหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กจากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์พบว่าดนตรีมีผลต่อการพัฒนาสมองเด็ก เนื่องจากในสมองมีสารเคมีบางตัวที่มีผลต่อความรู้สึกความจำการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ เราเรียกสารนี้ว่า สารสื่อสัญญาณในสมอง (Neurotransmitter) ได้แก่ สารเพื่อเกิดการกระตุ้น (Excitatory) และสารเพื่อการยับยั้ง (Inhibitory) สารเคมีทั้ง 2 ชนิดนี้ ช่วยทำให้เด็กมีความตั้งใจสนใจการเรียนรู้มีสมาธิสารเคมีนี้จะหลั่งมากเมื่อมีเด็กมีกิจกรรมที่ผ่อนคลายเช่น การออกกำลังกายการได้รับคำชมเชย การเล่นเป็น กลุ่มการร้องเพลงการ ได้รับการสัมผัสที่อบอุ่นการเล่นดนตรีและการเรียนศิลปะ โดยไม่ถูกบังคับกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสุขเกิดจากความสมดุลของสมองทั้งสองซีก เมื่อสารเอนโดर्फิน (Endorphin) หลั่งออกมาทำ

ให้เด็กมีความสุขเป็น การเสริมสร้างประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่มีคุณค่า ถ้าสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ กระตุ้นให้เด็กมีความเครียดกดดันแข่งขันเพื่อปรารถนาและสร้างความทรงจำที่ไม่ดีให้กับเด็ก

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพแต่ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งขาดประสิทธิภาพจะทำให้การจัดการเรียน การสอนไม่ประสบผลสำเร็จจากความคิดเห็นของนักการศึกษาไทยได้วิเคราะห์จุดอ่อนด้านการจัดการเรียน การสอนที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางความก้าวหน้าไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยสุธรรม อารีกุล (2543, น.141) ได้กล่าวว่า ด้านหลักสูตรมีความล้าสมัยมีความซ้ำซ้อนลอกเลียนแบบจากต่างประเทศ ไม่มีความหลากหลายขาดความยืดหยุ่นความไม่เป็นสากลและไม่เกิดบูรณาการด้านกระบวนการ การเรียนการสอนผู้สอนไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนล้าสมัยไม่ปรับเปลี่ยน การเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองการถ่ายทอดเนื้อหาไม่มีการนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ด้านนักศึกษาศาสนาบัณฑิตศึกษารังขวยการรับนักศึกษาปริมาณ มากไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้บัณฑิตขาดคุณสมบัติที่ดีไม่เป็นไปตามความต้องการใน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติสอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, น.81) ได้กล่าวถึง วิธีการเรียนการสอนในห้องเรียนว่า ส่วนใหญ่ครูอาจารย์จะเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผูกขาดการถ่ายทอดความรู้เป็นการเรียนในลักษณะท่องจำทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิด วิเคราะห์และขาดความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนได้อย่างเต็มที่แม้จะเรียน สูงถึงระดับอุดมศึกษาส่งผลให้บุคลากรในประเทศคิดไม่เป็นและไม่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อมส่วน จิระ หงส์ลดารมภ์ (2545, น.183) กล่าวว่า ในปัจจุบันสภาวะด้านจำนวน อาจารย์ลดลง เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเส้นทางชีวิตและการลาออก ไม่สามารถหาอาจารย์มาทดแทน และ ยังมีปัญหาของการขาดแรงจูงใจในการทำงานของอาจารย์และการที่อาจารย์ไม่ได้รับการสนับสนุน ด้านงบประมาณและการพัฒนาอาจารย์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้เริ่มเปิดสอนรายวิชาพื้นฐานและวิชาเลือกเสรีทางวิชาการดนตรีตั้งแต่ ปีการศึกษา 2525 ตั้งเป็นภาควิชาดุริยางคศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา และในปีการศึกษา 2535 เปิดสอนให้บัณฑิตเลือกเรียนเป็นวิชาโทดุริยางคศาสตร์ ซึ่งปี การศึกษา 2538 ได้เปิดสอนวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ดนตรีสากลเป็นรุ่นแรก ซึ่งการเปิดเรียน โดยเปิดภาค สมทบ (เรียนภาคค่ำ) และเปิดเรียนเป็นภาคปกติเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ต่อมามหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒวิทยาเขตภาคใต้ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ จึงได้รับการปรับสถานะให้ เป็นภาควิชาศิลปกรรม สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นคณะศิลปกรรม ศาสตร์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 โดยคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับความเห็นชอบจากสภา มหาวิทยาลัยทักษิณ ให้จัดตั้งเป็นหน่วยงานราชการภายในมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยมีหลักสูตรที่เปิด

สอนทั้งหมด 4 หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรทัศนศิลป์ หลักสูตรศิลปะการแสดง, หลักสูตรดุริยางคศาสตร์ไทยและหลักสูตรดุริยางคศาสตร์สากล (ใกรศิลป์ โสทานิล, 2557,1)

ปัจจุบันสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรรวมทั้งสิ้น 13 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสามารถและความชำนาญเฉพาะทางที่ต่างกันแยกตามเครื่องมือ เช่น ด้านเทคโนโลยีดนตรี, ด้านเครื่องเคาะ (Percussion), ด้านกลุ่มเครื่องเป่า, และด้านเครื่องสาย (String) ได้ และเครื่องลิ่มนิ้ว ได้แก่ เปียโน (Piano) และคีย์บอร์ด (Key board) เป็นต้น แต่ในปัจจุบันรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตได้เปิดสอนให้กับนิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์และนิสิตที่สนใจลงทะเบียนเรียนโดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มเครื่องมือเปียโน 4 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือขบร้อง 2 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือกีตาร์-คลาสสิก 1 กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเฉพาะกลุ่มเครื่องมือเปียโน เนื่องจากมีผู้สนใจมาลงทะเบียนเรียนรายวิชาดนตรีของเพื่อ คุณภาพชีวิต ในกลุ่มเครื่องมือเปียโนเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงต้องการรวบรวมข้อมูลในด้านทัศนคติของนิสิตเพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ให้เป็นปัจจุบัน ทันสมัย ทันยุคทันสมัยมากที่สุด (สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากลมหาวิทยาลัยทักษิณ, 2555, ออนไลน์)

ดังนั้นการศึกษาศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตสงขลาซึ่งเป็นวิชาที่นิสิตในสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ต้องเรียนและนิสิตจากสาขาอื่นนั้นสามารถเลือกเรียนในรายวิชานี้เป็นวิชาเลือกเสรีได้ จึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะศึกษาถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนในปัจจุบัน ที่จะทำให้ทราบถึงทัศนคติและปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขที่ตรงจุดหรือข้อดีของสิ่งที่มีอยู่แล้วจะได้ปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขวิธีการสอนและพัฒนาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ให้เป็นที่ต้องการแก่สังคมและนักเรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทางด้านดนตรีด้าน โครงสร้างหลักสูตรควรมีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องควรเน้นเรื่องการนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ควรมีความเด่นชัดในหลักสูตรวิชาชีพอำหนดจำนวนหน่วยกิต ในกลุ่มวิชาให้มากขึ้นด้านเนื้อหาหลักสูตรควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในปัจจุบัน โดยเฉพาะในรายวิชาพื้นฐาน อีกทั้งยังมีเป้าหมายในการบริการดนตรีให้กว้างขวางรอบด้าน ซึ่งเป็นความคาดหวังที่จะดำเนินงานให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นภาคใต้และสังคมโดยรวมในระดับประเทศรวมถึงในระดับนานาชาติต่อไป

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นเนื้อหาของการพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณวิทยาเขตสงขลา ให้เป็นที่ต้องการสู่สังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านหลักสูตร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านการวัดประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music For Life Quality Enhancement) สาขาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 192 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music for Life Quality Enhancement) โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนิสิตที่เลือกเรียน กลุ่มเครื่องมือนเป็โน จำนวน 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 146 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านหลักสูตร
2. ทราบถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ทราบถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. ทราบถึงทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านการวัดประเมินผล
5. ผลจากการที่นิสิตได้แสดงทัศนคตินิสิตสามารถประยุกต์และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและความเชื่อของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านการวัดประเมินผล

รายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตระดับปริญญาตรี หมายถึง เป็นรายวิชาที่อยู่ในสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา เป็นรายวิชาที่นิสิตในสาขาดุริยางคศาสตร์เลือกและนิสิตสาขาอื่นๆสามารถเลือกลงทะเบียนเรียนได้ทุกชั้นปี รายวิชานี้มีจำนวน 7 กลุ่มมี เครื่องมือดังนี้ 1.กลุ่มเครื่องมือเปียโนจำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือขั้บร้อง 2 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือกีตาร์คลาสสิก 1กลุ่ม แต่งานวิจัยในชั้นนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในเครื่องมือเปียโนว่า ด้วยกระบวนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางการแสดงภาษาสนุกสนาน ความบันเทิงอย่างมีความสุขสาระที่เรียนรู้ได้แก่ความสามารถทางทักษะ ในการบรรเลงเปียโนความรู้ความเข้าใจทางด้านทฤษฎีดนตรีเบื้องต้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชมเกิดความประทับใจ ความจรรโลงใจ มีความสุขต่อการเรียนในรายวิชา

อุดมศึกษา หมายถึง วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาค่ากว่าปริญญา และ/หรือระดับปริญญา ได้แก่ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันเฉพาะทางสังกัดกระทรวงอื่นๆ ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จังหวัดสงขลา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มีผู้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและได้เสนอแนวคิดไว้หลายท่าน ได้แก่

สงบ ลักษณะ (2540, น.24) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่าควรเป็นการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับการยอมรับนับถือ เป็นเอกัตบุคคลและได้เรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับความสามารถได้เรียนรู้ของนักเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจ หรือมีประโยชน์ได้ปฏิบัติตามกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ ได้รับการเอาใจใส่ มีการประเมินและช่วยเหลือเป็นรายบุคคล และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามอัธยาศัย

สมชาย เทพแสง (2542, น.67-68) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CHILD-CENTRED) เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษามากกว่า 50 ปี จนคนส่วนใหญ่เข้าใจว่าเป็นการสอนชนิดหนึ่ง ที่แท้จริงแล้ว ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CHILD-CENTRED) เป็นปรัชญาการศึกษาหรือแนวคิดในการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากที่สุด สภาพการเรียนการสอนจึงมีลักษณะผสมผสานด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย บทบาทของครูจึงเปลี่ยนจากผู้สอน ผู้อบรม บอกเล่ามาเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้คำปรึกษา ให้กำลังใจการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CHILD-CENTRED) จะช่วยฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้คิดเอง ทำเอง แก้ปัญหาเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเยาวชนไทยให้ทัดเทียมกับ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น.11) ได้ให้คำนิยามของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสม

กับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

แนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอาจแบ่งได้ 2 ส่วน คือ 1) แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนและ 2) แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ สุเทพ บุญซื่อน (2542, น.29-45)

1. แนวดำเนินการของโรงเรียน

1.1 การเตรียมการ โรงเรียนจะต้องวางแผนและเตรียมการว่าจะดำเนินการในเรื่องใดอย่างไร ได้แก่

1.1.1 การเตรียมบุคลากรครูเป็นบุคลากรหลักในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน โรงเรียนจึงควรดำเนินการเตรียมความพร้อมของครู ดังนี้ 1) การสร้างความตระหนักให้ครูเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนและ 2) ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค และวิธีการเมื่อครูเกิดความตระหนักและยอมรับว่าควรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนแล้วครูก็ควรจะได้รับความรู้ความเข้าใจว่าตนจะต้องทำอะไรบ้าง ในขั้นตอนนี้ อาจให้ความรู้แก่ครู โดยวิธีการต่างๆ เช่น การฟังบรรยายดูการสาธิต ดูวีดิทัศน์ การสังเกตการสอน การฝึกอบรม การประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น การให้ความรู้ดังกล่าว ควรทำอย่างจริงจังและใช้หลายๆ วิธีการประกอบกัน

1.1.2 การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกหรือสิ่งสนับสนุน หมายความว่าตั้งแต่อาคารสถานที่ ห้องเรียน แหล่งวิทยากร วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการให้บริการ เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลายได้ ผู้บริหารอาจจัดตั้งคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด เจ้าหน้าที่พัสดุ ฯลฯ ร่วมปรึกษาหารือโดยประสานกับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก หรือสิ่งสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญๆ เช่น เตรียมสิ่งที่ช่วยในการศึกษาค้นคว้า การอ่าน การศึกษาต่อเนื่องคือ 1) การเตรียมห้องสมุดโรงเรียน โดยต้องจัดให้มีความพร้อมมากที่สุด ทั้งด้านอาคารสถานที่บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ 2) เตรียมห้องแนะแนวและบุคลากรด้านการแนะแนว โรงเรียนควรจัดดำเนินการแนะแนวอย่างกว้างขวาง มีแผนงาน และ วิธีการดำเนินงานอย่างชัดเจน และควรชี้แจงทำความเข้าใจกับครูทุกคนในโรงเรียนให้เห็นความสำคัญของงานแนะแนว และ 3) การเตรียมสื่อการสอน โรงเรียนต้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมทั้งสำหรับครูที่จะทำสื่อการสอนและสำหรับนักเรียนในการค้นคว้าหาความรู้และคิดค้นหาทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.1.3 การเตรียมการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ครูและนักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเตรียมการของโรงเรียน ในการ

ที่จะส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยโรงเรียนอาจเลือกใช้กิจกรรมในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น มีบริการจองการใช้ห้องสมุดเป็นกลุ่ม หรือหมวดคณิตศาสตร์ มีวิดีโอทัศน์เรื่องใหม่ให้นักเรียนใช้ศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์ร่วมเป็นแหล่งวิทยากรและเปิดโอกาสให้ใช้สถานที่เป็นแหล่งศึกษาดูงาน หรือทำกิจกรรมตามความเหมาะสม

1.2 การบริหารจัดการ โรงเรียนจะต้องดำเนินการเพื่อให้เกิดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

1.2.1 การจัดการบริหารในรูปคณะกรรมการ โรงเรียนควรจัดการบริหารในรูปคณะกรรมการ โดยเชิญบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญมาร่วมด้วย เช่น นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ วิทยากรท้องถิ่น เป็นต้น

1.2.2 การจัดให้ครูทำงานเป็นคณะ โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้ครูทุกคนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของคณะ โดยผู้บริหารหรือผู้นำคอยอำนวยความสะดวกให้

1.2.3 การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน โรงเรียนควรให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ครูในการเปลี่ยนแปลงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพราะเมื่อใดก็ตามที่การเปลี่ยนแปลงไปจากรูปแบบเดิมมักจะเริ่มต้นได้ยาก ครูอาจจะต้องลองผิดลองถูกทำให้เกิดความคับข้องใจ ผู้บริหารจึงควรเป็นฝ่ายสนับสนุนและให้กำลังใจไม่ทำให้ครูรู้สึกว่าต้องทำงานอย่างโดดเดี่ยว และขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน โดยอาจให้การสนับสนุนในรูปของโครงการและงบประมาณ การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การจัดประชุมอบรมหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมอื่นๆ

1.2.4 การปรับระบบการทำงานอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โรงเรียนควรจะได้พิจารณาระบบการทำงานในส่วนอื่นๆ ให้สอดคล้องกัน เช่น 1) ระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นข้อตกลงร่วมกัน 2) การจัดและบริหารหลักสูตร 3) การประเมินผล 4) ทางเลือกในการปฏิบัติต่อนักเรียน และ 5) การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเป็นเจ้าของโรงเรียนการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน

2. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเมื่อโรงเรียนได้เตรียมการจัดและจัดระบบบริหารจัดการดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญที่จะต้องเกิดขึ้นในโรงเรียนก็คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ตาม

2.1 รูปแบบกิจกรรม ครูต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธี ไม่ยึดติดกับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการที่ครูถนัด เพราะจะกลายเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้สอนเป็นศูนย์กลาง และคงไม่มีนักเรียนคนใดหรือกลุ่มใดต้องการที่จะให้ครูสอนเพียงวิธีเดียว

2.2 การพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี แต่ละวิธีอาจจะเหมาะกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต่างกัน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องพิจารณาวิธีการที่เหมาะสมโดยอาจพิจารณาได้จาก 1) ความรู้ความสามารถด้านเนื้อหาวิชาและความสนใจของครู 2) ความสามารถและวัยของนักเรียน 3) ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และ 4) เวลาและสถานที่

บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ถ้าเป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดไปปฏิบัติให้เกิดผล โดยอาศัยความร่วมมือและความสามารถของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งทั้งผู้บริหารและครูมีบทบาทดังต่อไปนี้บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ 1) ปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยสนับสนุนและมีส่วนร่วมกับผู้เรียนและครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียนไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีแผนงานในการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา 3) นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา 4) บริหารจัดการให้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนมีเสรีในการคิดพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ทำวิจัยในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเพื่อนครู การทำงานเป็นทีม ฝึกกำลังระหว่างกลุ่มวิชาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ให้ได้ตามมาตรฐานหลักสูตร 5) พัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นห้องเรียน และ 6) จัดให้มีระบบนิเทศภายในช่วยเหลือครูในด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (ธนู ฤทธิกุล, 2542, น.44-45)

บทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอน ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับผู้เรียนจะต้องปรับเปลี่ยนจากเดิม จากบทบาทที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะผู้บอกเล่าความรู้ทั้งหมดแก่ผู้เรียนมาเป็นบทบาทในการสนับสนุนเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด ดีที่สุด ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลการที่ต้องปรับเปลี่ยนการสอนจากครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นการให้ความสำคัญต่อผู้เรียน หรือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีบทบาทต่อการเรียนรู้ของตนเองนั้น จะทำให้ครูที่มุ่งการสอนรูปแบบใหม่ สามารถสอนอย่างมีความสุข แต่อาจสร้างความอึดอัดสับสนให้กับผู้ไม่เคยปฏิบัติ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นครูจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงหรือโค้ช (Coach) ให้คำแนะนำใกล้ชิดช่วยร่วมวางแผน โดยยึดมาตรฐานการเรียนรู้ที่ควรแนะนำให้เด็กเข้าใจจุดอ่อน จุดแข็ง ของตนให้เรียนรู้ด้วยวิธีที่เด็กถนัด คอยติดตามผลการทำกิจกรรมให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ให้เด็กมั่นใจในผลลัพธ์ที่

ถูกต้องให้ปรับปรุงในสิ่งที่ยังด้อย เสริมความรู้ให้ครบตามมาตรฐานให้คำปรึกษาเมื่อเด็กพบปัญหา อุปสรรคและกระตุ้นให้กำลังใจในความเพียรพยายามให้กล้าคิด กล้าลอง แสวงหาความรู้ ที่เขาสนใจ นอกจากนี้ครูจะต้องรู้จัก จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนรายบุคคลจากการประเมินก่อนสอนครูออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ ให้เหมาะกับจุดเด่น จุดด้อย ใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นหลากหลายเพราะสิ่งที่เรียนยาก นั้นผ่านทางกระบวนการเรียนรู้จากของจริง ปฏิบัติจริง เป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก ผู้เรียนจะเรียนได้ สะดวกขึ้น มีการจัดกลุ่มผู้เรียนที่สอดคล้องกับความสามารถ ปรับเวลาให้ยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนช้า ผ่านเครื่องมือช่วยการเรียนรู้ เช่น สื่อการเรียนด้วยตนเองและเทคโนโลยีช่วยเรียนที่หลากหลายจะสนองผู้เรียน ที่แตกต่างกันได้ดี และไม่เกิดปรากฏ

กึ่งฟ้า ลินทรวงษ์ และสุลัดดา ลอยฟ้า (2545, น.59) ได้กล่าวถึง บทบาทของครูที่มีต่อการสอนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

1. ครูช่วยจัดบรรยากาศ จัดสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ งาน
2. ครูควรสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่องให้ เป็นไปตามพัฒนาการความพร้อมของร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของผู้เรียน
3. การจัดการเรียนรู้ ควรให้เหมาะกับวัย เช่น ในช่วงวัย 6-24 ปี เป็นผู้เรียนในสถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนในช่วงนี้จะเป็นการเรียน เพื่อให้มีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมบูรณ์ครบ ทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่
 - 3.1 การพัฒนาด้านร่างกาย คือ พัฒนาทั้งกล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ และสุขภาพรวม
 - 3.2 การพัฒนาทางด้านสติปัญญาคือ กระตุ้นสมองให้เติบโต ฝึกให้รู้จักกระบวนการคิดวิเคราะห์ จินตนาการ และใช้เหตุผล
 - 3.3 การพัฒนาทางด้านอารมณ์และทางด้านจิตใจ จะต้องฝึกนักเรียนให้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สามารถเรียนรู้วิธีควบคุมอารมณ์ให้มีศรัทธาและปฏิบัติตามหลักธรรมในศาสนา ผู้เรียนได้รับการฝึกหัดขัดเกลาทั้งกาย วาจา ใจ
 - 3.4 การพัฒนาด้านสังคมจะต้องฝึกนักเรียนให้เคารพปฏิบัติตามกฎและกติกาของสังคม เรียนรู้ที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่นรวมถึงการเรียนรู้ มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีและมีความสุขในการเรียน
4. ครูควรรหาแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนที่หลากหลายและเพียงพอ เช่น แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริม คือ การเรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน สถานที่ต่างๆ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งการเรียนรู้จากเพื่อน ผู้นำชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ฯลฯ

5. ครูควรมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียนจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดการเกื้อกูลกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ถักทอความคิด พิชิตปัญญาร่วมกัน
6. ครูควรปฏิบัติตนให้นักเรียนมีความศรัทธา
7. ครูต้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดการเชื่อมโยงสู่การใช้ได้ในชีวิตจริง
8. ครูต้องจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนแบบเชื่อมโยงเครือข่ายทุกองค์กรเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และร่วมมือกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดประโยชน์สูงสุด
9. ครูควรสังเกตและประเมินพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

กรมวิชาการ (2543, น. 13-15) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญว่า

1. การเตรียมการสอน ครูต้องศึกษาวิเคราะห์เรื่องที่สอนให้เข้าใจโดยศึกษาจากแหล่งความรู้ที่หลากหลายหลังจากนั้นวางแผนการสอนโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนวิเคราะห์เนื้อหาและความคิดรวบยอด กำหนดรายละเอียดเนื้อหาที่สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้
2. จัดเตรียมสื่อการสอนแหล่งความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนและเครื่องมือการประเมินผลการเรียนรู้
3. การเรียนการสอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรม โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในด้านการกระตุ้นผู้เรียนสังเกตการณ์ให้คำแนะนำตามความจำเป็น บันทึกพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ให้การเสริมแรงความรู้ ความคิดและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสม

ลัดดา ภูเกียรติ (2552, น. 15) บทบาทของครูที่ส่งเสริมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นต้องเตรียมการทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ ทั้งกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ในบรรยากาศที่ครูเตรียมไว้ให้ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดแรงจูงใจเพื่อเสริมให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น ครูต้องพยายามจัดหาและรู้จักใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง ต้องจัดกิจกรรมและสร้างสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักคิดแก้ปัญหา ค้นพบความรู้และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน ในขณะที่เดียวกันครูต้องจัดเวลาในการดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการกระตุ้นให้ฝึกคิด ฝึกทำด้วยตนเองตามศักยภาพที่แตกต่างของแต่ละคน รู้จักสังเกตและประเมินพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่ง ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้เป็นอย่างดี คือจะต้องมีวิธีการการเรียนการสอนที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้จะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง

กรมวิชาการ (2541, น.66-69) ได้ให้ความหมาย การเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ยึดยึดความรู้นี้เนื้อหาสาระให้กับผู้เรียน เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมบทบาทผู้สอนเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้ รับผิดชอบและวิเคราะห์วิธีการเรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ ทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้จากกลุ่ม โดยผู้เรียนสร้างความรู้เชิงความคิดและสร้างสรรค์ความรู้ เช่น สังคม วัฒนธรรม ขึ้นมาด้วยตัวผู้เรียนเอง และเป็นผู้บอกความรู้เองกระบวนการเรียนรู้ตามสภาพจริง

1. กระบวนการเรียนรู้ที่สมดุลและมีความสุข ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับความคิด ความงาม ความจริง วัยเด็กจะใช้สมองซีกขวาในการเรียนรู้ การอ่าน การฟัง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างกระบวนการคิด จินตนาการ จากการศึกษา พบว่า ถ้าเด็กๆ ดูโทรทัศน์มากเกินไป จะไปสกัดกั้นจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กๆ ทุกคนชอบฟังนิทาน เด็กจะไม่เบื่อถ้าครูสามารถเล่าเรื่องได้อย่างสนุกสนาน ได้รับความสนใจ ฝึกทักษะการฟังความคิด ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านนิทาน จากการศึกษา พบว่า นักปราชญ์สำคัญๆ ของโลกสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมได้จากเรื่องที่เคยได้ยินมาตอนวัยเด็ก ผู้สอนจะกระตุ้นการคิดเป็นสื่อกลางที่จะขยายการเรียนรู้เกี่ยวกับความคิด และค่านิยมให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะในช่วงชีวิตของการเรียนรู้ในวัยนี้

2. กระบวนการเรียนที่จะเรียนรู้ การเรียนรู้ที่จะรู้ คือ กระบวนการเชื่อมโยงความรู้ทั่วไป อย่างกว้างขวางสามารถ รวมถึงวิธีการเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้ (Learning How To Learn) เพื่อจะได้ประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาที่มีให้ตลอดชีวิต กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับเพื่อที่จะรู้ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดเชื่อมโยง ซึ่งมีขั้นตอนและทักษะกระบวนการเรียนรู้แบบการวิเคราะห์แก้ปัญหา การคิดคาดการณ์ล่วงหน้า และการคิดสร้างสรรค์ทักษะ ตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 หยุดคิด การหยุดคิดเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหา

2.2 ค้นหาสาเหตุ วิเคราะห์ถึงเหตุที่มาของปัญหาที่แท้จริง ซึ่งไปปัญหา

บางอย่างที่เผชิญเป็นเพียงแค่ความรู้สึก มี

2.3 การแสวงหาทางเลือก โดยคิดถึงวิธีการแก้ปัญหาพร้อมทั้งผลที่จะตามมา ซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย การแสวงหาทางเลือกที่ดีและความเป็นไปได้ เพื่อนำไปปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ปัญหา

2.4 ปฏิบัติตามทางเลือก โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่เลือกไว้ และบันทึก สังเกต การกระทำอย่างละเอียด

2.5 ประเมินผลเพื่อสะท้อนผลที่ได้จากการปฏิบัติจริง ตามการคิดแก้ปัญหา ทั้ง 5 ขั้นตอน ซึ่งเป็นพื้นฐานให้เกิดทักษะการตัดสินใจ การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดเชื่อมโยง และการคิดคาดการณ์ล่วงหน้า

3. การเรียนรู้ที่จะทำและอยู่ร่วมกัน เป้าหมายของกระบวนการเรียนที่จะทำไม่ใช่เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางอาชีพเท่านั้น แต่ยังได้รับความรู้ความสามารถที่กว้างขวาง ที่จะดำเนินการกับสถานการณ์ที่หลากหลายและการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการเรียนรู้ทักษะทางสังคมได้แก่ การเรียนรู้เรื่องราวของสภาพสังคมต่างๆ ที่ผู้เรียนเผชิญอยู่ รวมทั้งประสบการณ์การทำงาน เนื่องจากสภาพแวดล้อมในห้องเรียนหรือในระดับกว้าง ที่มีความหลากหลายทางการศึกษาและงานต่างๆ การเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน โดยการพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ตนเองและการพัฒนาความเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น เกิดความผูกพันซึ่งกันและกันจากประสบการณ์กระบวนการกลุ่ม การทำโครงการที่ประสบความสำเร็จด้วยกัน และมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดการความขัดแย้งด้วยความมีน้ำใจ เคารพต่อคุณค่าของเสียงส่วนใหญ่ ความเข้าใจระหว่างกันและกัน โดยใฝ่หาความเสมอภาคและเสรีภาพ มีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ และมีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์สามารถแก้ไขปัญหาได้ ทักษะการวิเคราะห์ตนเองจะเกิดขึ้น โดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อวิเคราะห์ ในจุดดีและจุดเสีย สมาชิกในกลุ่มได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันในด้านความคิดและพฤติกรรมที่ปรารถนาเพื่อเปิดตนเอง การรับรู้การสะท้อนความคิดของกลุ่ม การคิดถึงผู้อื่นการสังเกตความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นเข้ามาใส่อยู่ในจิตใจของตนเอง เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา เสริมสร้างควมมีน้ำใจเป็นทีมที่ให้เรียนรู้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กันกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสร้างความรู้ (Constructivist) โดยผู้เรียนจะทำการสร้างสิ่งใหม่ที่ทำให้ข้อมูลมีความหมาย โดยการสร้างความรู้เชิงความคิดและความรู้เชิงสังคมวัฒนธรรม ดังนี้

3.1 จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถเลือกออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ได้

3.2 จัดสภาพการณ์ทางสังคม ให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

3.3 มีการเชื่อมโยงกันของสาระการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการนำเสนอที่หลากหลายและท้าทายผู้เรียน

3.4 กระบวนการเรียนรู้สะท้อนตามสภาพจริง

3.5 จุดเน้นของกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีกระตุ้นบทบาท และจัดการในการเรียนรู้ของตนเอง

3.6 การเรียนรู้ที่เน้นบุคลิกภาพส่วนตัวที่ได้พัฒนาดีขึ้น กระบวนการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนที่เป็ระบบ และผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเสริมสร้างเป็นบุคลิกภาพให้สามารถแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และอิสระ (Assertion) มีทักษะการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลและสิทธิส่วนบุคคลของผู้เรียน มีความเชื่อมั่นในตนเองและมีการแสดงออกที่เหมาะสมและสร้างสรรค์ โดยแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิดเห็น และความต้องการ อย่างตรงไปตรงมา จริงใจ เหมาะสมกับสถานการณ์ มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นมิตร ด้วยวิถีทางแห่งปัญญา และจากความรู้สึกนึกคิดที่ดีงามและสร้างสรรค์

4. การเรียนรู้ที่เห็นคุณค่าของตนเองและเห็นคุณค่าของผู้อื่น (Self-Esteem) มีพลังแห่งความเชื่อมั่นในทุกๆ อารมณ์ ความรู้สึก การกระทำ พฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม รวมทั้งความสามารถของเรา จะมีความสัมพันธ์แบบองค์รวมและตรงกับภาพพจน์ของตนเอง การเห็นคุณค่าและความสำคัญในความเป็นมนุษย์ ทำให้ผู้เรียนตระหนักดีว่า เราคือใคร เราสามารถเป็นอะไร และสามารถทำอะไรได้ จะให้ความสำคัญแก่บุคคลอื่น รับรู้ความสามารถของตนเองและของ ว่าแต่ละคนมีความเก่งและความสามารถที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนั้นยังเชื่อพลังแห่งความเชื่อมั่นในตน (Power) การเชื่ออำนาจในตน เชื่อในผลของการกระทำ การมีคุณธรรม (Virtue) ระหว่าง ความดีงามความคิดและพฤติกรรม อันเป็นชีวิตแห่งการเรียนรู้ที่จะพัฒนาเป็นบุคลิกภาพส่วนตนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่อยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างสง่างามและได้รับการพัฒนาสติปัญญา (Intelligence Quotient) อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล รวมทั้งมีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง และการควบคุมอารมณ์ตนเอง (Emotion Quotient) รู้จักและรู้ทันกับอารมณ์ความรู้สึกของ รู้จักรอคอย รู้จักเห็นอกเห็นใจบุคคลอื่น และมีความไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น รวมทั้งรู้จักรักษาสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ซึ่งการที่จะเป็นบุคคลที่มีทั้ง IQ และ EQ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพการเรียนรู้ที่จะแสวงหาวิธีการเรียน บุคคลนั้นจะต้องดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ มีเจตคติและค่านิยมเกี่ยวกับการเรียนที่ดี เนื่องจากการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุข เรียนรู้ที่จะรู้ เรียนรู้ที่จะทำ เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน และเรียนรู้ที่จะเป็นบุคลิกภาพของตนเอง ทำให้การเรียนรู้ในสังคมปัจจุบันเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์อย่างต่อเนื่องยาวนานตลอดชีวิต

นอกจากนี้ ทางคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติได้เสนอตัวอย่าง การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ไว้ดังนี้

4.1 การสำรวจความต้องการ ในขั้นแรกควรสำรวจความต้องการของผู้เรียน โดยการซักถาม สัมภาษณ์ พูดคุยหรือทำแบบทดสอบก่อนเรียนสำรวจความรู้พื้นฐานเดิมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

4.2 การเตรียมการ ครูต้องเตรียมสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ อย่างต้องแท้ เพื่อการวางแผนจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีความต่อเนื่อง ครุมีแหล่งข้อมูล ที่เป็นสื่อการสอน ใบความรู้ ใบงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ หรือศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่มีข้อมูลให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าได้ตามความต้องการ

4.3 การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เช่น ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นวิเคราะห์อภิปรายผล หรือองค์ความรู้ที่สรุปได้จากกิจกรรมการเรียนรู้วิเคราะห์อภิปรายกระบวนการเรียนรู้

5. การประเมินผล การประเมินผลต้องวัดและประเมินให้ครอบคลุมทุกด้านทั้งในส่วนของกระบวนการ และผลงาน ทั้งด้านความรู้ ความรู้สึก และทักษะการแสดงออกทุกด้านและประเมินตามสภาพจริงซึ่งในการประเมินผลสามารถประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอนและประเมินสรุปรวม โดยมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน

5.2 พิจารณาขอบเขต เกณฑ์วิธีการและสิ่งที่จะประเมิน

5.3 พิจารณาองค์ประกอบและผู้ประเมินว่ามีใครบ้างที่จะเป็นผู้ประเมิน

5.4 เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมินหลากหลายเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเกณฑ์ในการประเมิน

5.5 กำหนดเวลาและสถานที่ในการประเมิน

5.6 วิเคราะห์ผลและจัดการข้อมูลการประเมิน

5.7 สรุปผลการประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงข้อบกพร่องการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

โอดุติซ และแคเร็น (2550, น.15) ได้ให้ความหมายว่า ทัศนคติเป็นท่าทีของร่างกายที่เป็นกิริยาอาการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของแต่ละคนรวมไปถึงอุปนิสัย หรือความคิดเห็น

วิทวัส รุ่งเรืองผล (2545, น. 77) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเชิงการประเมิน เช่น ความชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกในเชิงบวกหรือเชิงลบ

คอตเลอร์ (Kotler, 1997, p.188 อ้างถึงใน สืบชาติ อันทะไชย 2552, น. 2) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะคือการประเมินความพึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจของบุคคลในด้านความรู้สึกและอารมณ์ ซึ่งมีแนวโน้มการปฏิบัติที่มีผลต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สแตนตันและฟุทเรล (Stanton & Futrell, 1987, p.126 อ้างถึงใน อกนิษฐ์ เลิศสิริศรีสกุล, 2555, น.11) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะคือ เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อ ในขณะที่เดียวกันความเชื่อก็มีอิทธิพลต่อทักษะ การเกิดทักษะนั้นเกิดจากข้อมูลที่แต่ละคนได้รับ ประสบการณ์ที่เรียนรู้ในอดีต หรือความนึกคิดของบุคคล และเกิดจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกลุ่มอ้างอิง

คาร์เตอร์ วี. กูด (Carter V. Good, 1959, p.48 อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533, น. 122) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะคือ ความพร้อมที่จะแสดงออก ในลักษณะใด ลักษณะหนึ่ง ที่เป็น การสนับสนุน หรือต่อต้านสถานการณ์ บางอย่าง บุคคลหรือสิ่งใด ๆ

เสรี วัฒนธนา (2542, น. 106) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อกนิษฐ์ เลิศสิริศรีสกุล(2555, น.12) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง ความรู้สึกในเชิงบวกหรือเชิงลบของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นสิ่งที่จะนำมาซึ่งการปฏิบัติของผู้บริโภค โดยขึ้นอยู่กับความเข้าใจ ความรู้สึกและพฤติกรรม

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกและความเชื่อของนิสิตที่มีต่อการจัด การเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาคุรุศึกษาศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านการวัดประเมินผล

องค์ประกอบของทักษะ

ซิมบาโด และ เอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen, 1970 อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2539, น. 49) ได้แยกองค์ประกอบของทักษะไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไปทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมี ทักษะที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่า สิ่งใดไม่ดี ก็จะมี ทักษะที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตาม บุคลิกภาพ ของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคล

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจาก องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

กอร์ดอน อัลพอร์ต (Gordon Allport , 1975) ได้ให้ความเห็นเรื่อง ทักษคติ ว่าอาจเกิดขึ้นจาก องค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. เกิดจากการเรียนรู้ เด็กเกิดใหม่จะได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับ วัฒนธรรม และประเพณี จากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติของพ่อแม่แล้ว รับมาปฏิบัติตามต่อไป

2. เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกสิ่งใดดี ไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่กับเด็กจะมี การกระทำที่แตกต่างกัน

3. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมี ทักษคติ ไม่ดีต่อครู เพราะเคยตำหนิตน แต่บางคน มี ทักษคติ ที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้น เพราะเคยชมเชยตนเสมอ

4. เกิดจากการเลียนแบบ หรือ รับเอา ทักษคติ ของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจรับ ทักษคติ ของบิดามารดา หรือครูที่ตนนิยชมชอบมาเป็น ทักษคติ ของตนได้

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของทักษะคติ หมายถึงองค์ประกอบในเรื่องของจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรองสถานการณ์ ที่ได้รับมา แบ่งออกเป็นองค์ประกอบด้านความรู้ ที่เป็นความเชื่อของบุคคล ที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไป ทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ องค์ประกอบด้านความรู้สึก องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ และ องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เป็นการแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจาก องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

ประเภทของทักษะคติ

คาร์เนกี พานทอง (2542, น. 43) ได้กล่าวถึง **ประเภทของทักษะคติ**ไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1) ทักษคติในทางบวก (Positive Attitude) คือ ความรู้สึกต่อสิ่งแวดลอมในทางที่ดี หรือยอมรับ ความพอใจ เช่น นักศึกษาที่มีทักษะคติที่ดีต่อการโฆษณา เพราะวิชาการ โฆษณาเป็นการ ใ้บุคคลได้มีอิสระทางความคิด

2) ทักษคติในทางลบ (Negative Attitude) คือ การแสดงออก หรือความรู้สึกต่อ สิ่งแวดลอมในทางที่ไม่พอใจ ไม่ดี ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย เช่น นิดไม่ชอบคนเลี้ยงสัตว์ เพราะเห็นว่าทารุณสัตว์

3) การไม่แสดงออกทางทักษะคติ หรือมีทักษะคติเฉย ๆ (Negative Attitude) คือ มี ทักษคติเป็นกลางอาจจะเพราะว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ หรือในเรื่องนั้น ๆ เราไม่มี

แนวโน้มนั้นทัศนคติอยู่เดิมหรือไม่มีแนวโน้มนั้นทางความรู้ในเรื่องนั้น ๆ มาก่อน เช่น เรามีทัศนคติที่เป็นกลางต่อผู้ไม่ใครเวฟ เพราะเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับโทษหรือคุณของผู้ไม่ใครเวฟมาก่อน

วอลเตอร์ส (Walter.1978, p. 261อ้างถึงใน มณฑกาญจน์ วิจิตรสกธ.2552 , น. 17) สามารถแบ่งประเภททัศนคติได้ทั้งหมด 5 ประเภท

1. ความเชื่อ คือ ความโอนเอียงที่ทำให้ต้องยอมรับเพราะเป็นข้อเท็จจริงและเป็นสิ่งที่มีการสนับสนุนโดยความเป็นจริงหรือข้อมูลอื่นๆใดๆที่มีน้ำหนักมาก ความเชื่อส่วนใหญ่จะเป็นสิ่งที่มีเหตุผลที่ถาวรแต่อาจจะมีหรือไม่มีควมสำคัญก็ได้

2. ความคิดเห็น คือ ความโอนเอียงที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความแน่นอนซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริงบางอย่างก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงนั้นเป็นเพียงข้อสรุปของคานะนาที่ผู้บริโภคนแสดงออก ความคิดเห็นมักจะเกี่ยวข้องกับคำถามในปัจจุบันและง่ายที่จะเปลี่ยนแปลงไป

3. ความรู้สึก คือ แนวโน้มเอียงซึ่งมีพื้นฐานมากจากอารมณ์โดยธรรมชาติ โดยอารมณ์สามารถมีลักษณะถาวรและมีสมมติฐานลึกแต่ความรู้สึกไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สนับสนุนโดยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

4.) ความโอนเอียง คือ รูปแบบบางส่วนของทัศนคติเมื่อผู้บริโภคนอยู่ในสภาวะที่ตัดสินใจไม่ได้

5. ความมีอคติ คือความเชื่อทางจิตใจที่ทำให้เกิดอคติหรือความเสียหายในทางตรงข้ามกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ผู้บริโภคนอาจมีความรู้สึกหรือความคิดเป็นหรือความเชื่อที่เป็นอคติก็ได้

จาระไน แกลโกศล (2537, น. 558-590) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของทัศนคติ 4 ประการ ได้แก่

1. ทิศทาง (Direction) สามารถแบ่งเป็น 3 อย่าง คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และที่เป็นกลาง ในการสื่อสารการรู้ทัศนคติของผู้รับสารเป็นแนวทางช่วยให้เราสามารถสื่อสารกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ระดับความมากน้อย (Intensity) เป็นการที่รู้ว่าผู้รับสารมีทัศนคติโน้มไปในทางใดและในระดับมากน้อยเพียงไร จะช่วยให้เราคาดทำนายได้ว่า โอกาสที่จะทำให้ผู้รับสารคิด หรือทำในสิ่งที่เราต้องการมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงไร

3. ความสำคัญ (Salience) หมายถึง ระดับความสำคัญของทัศนคติตามที่ผู้รับสาร

4. ความจำแนกเป็นทัศนคติน้อย (Differentiation) ป็นทัศนคติอาจแตกต่างกันในแง่ของความมากน้อยของทัศนคติน้อยที่หนุนอยู่เบื้องหลัง

สรุปได้ว่า ประเภทของทัศนคติ หมายถึง ประเภทของทัศนคติมี 3 ประเภท ได้แก่. ทัศนคติทางเชิงบวก เป็น ทัศนคติ ที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรืออารมณ์ จากสภาพ

จิตใจได้ตอบ ในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือ เรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน ทักษคติทางลบ หรือ ไม่ดี คือ ทักษคติ ที่สร้างความรู้สึกลงไปในทางเสื่อมเสียไม่ได้รับความเชื่อถือ หรือ ว่างใจ และการไม่แสดงออกทางทักษคติหรือทักษคติใดๆ คือ ทักษคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราว หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และอื่น ๆ โดยสิ้นเชิงเช่น นักศึกษาบางคนอาจมี ทักษคติ หนึ่งเฉยอย่าง ไม่มีความคิดเห็น ต่อปัญหาใดได้ถึง

การจัดการเรียนการสอน

ความหมายการจัดการเรียนการสอน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543, น.10) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการดำเนินการด้านการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดผลที่เป้าหมาย คือ ผู้เรียน ซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตร วิธีการเรียนการสอน การประเมินผล เป็นต้น

ทิสนา แคมมณี (2545,น.26) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจากหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอนและ การประเมินผล ตลอดจนสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการดำเนินการจัดการด้านการเรียนการสอน ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยให้ทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนและ การประเมินผล

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมนุษย์ในทางที่ดีขึ้น มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ เพราะจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศชาติ สำหรับองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนได้มีผู้สรุปไว้ ดังนี้

พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง (2543, น.38) ได้สรุปปัจจัยในการจัดการเรียนการสอนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน ได้แก่ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม จริยธรรม สุขภาพกาย และจิตความพร้อม ความเอาใจใส่ ทักษคติ วุฒิภาวะ พื้นฐานครอบครัว และการแข่งขัน
2. ด้านผู้สอน ได้แก่ สุขภาพกายและจิต จริยธรรม ทักษคติ ความรู้ในวิชาชีพ บุคลิกภาพ ลีลาการสอนและใฝ่รู้ใฝ่ใจ และความพร้อม

3. ด้านหลักสูตร ได้แก่ เนื้อหาวิชา วิธีการสอน เทคนิคการสอน การวัดและประเมินผล และเวลาที่จัดสอน

4. ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การจัดการ เช่น จำนวนนักศึกษา ความร่วมมือ สวัสดิการ การติดตามผล นโยบาย สถานที่ บุคลากร งบประมาณ สภาพสังคม บรรยากาศและควมมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

5. สื่อการสอน ได้แก่ ความทันสมัย และการเลือกใช้สื่อ

6. แหล่งข้อมูล ได้แก่ ห้องสมุด

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น.13) ได้กำหนดองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนไว้ 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สารเนื้อหาในการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนด เนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระในการเรียนการสอนควรทันสมัย เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ การได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สื่อและอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน ได้แก่ อาคาร สถานที่ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการต่างๆ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น สื่อและอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีปริมาณอย่างเพียงพออยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ได้แก่ การเลือกใช้รูปแบบวิธีการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม จำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนต้องมีผู้รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อยนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

6. เงินทุนสนับสนุน ได้แก่ เรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้เงินทุนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม ได้แก่ สิ่งที่ผู้บริหารและผู้จัดการเรียนการสอนต้องดูแล คือ การมีสถานที่ ห้องเรียนและบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ เหมาะสมและปลอดภัยซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องต่อการเรียนรู้

8. ผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของการเรียนการสอน เพราะผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการเรียนการสอน โดยมีปรัชญาพื้นฐานสำคัญ คือ ทุกคนต้องเป็นส่วนสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนจึงหมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สำหรับรายละเอียดขององค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน 6 ด้าน ที่แสดงถึงคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน

ในการวิจัย ทศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาคุรุศึกษาศาสตร์สาขามหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จาก องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต จำนวน 4 ด้านที่แสดงถึงคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านหลักสูตร

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เมื่อก้าวถึงการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับใดจำเป็นจะต้องกล่าวถึงหลักสูตรควบคู่กันไปด้วยเสมอ ซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องชี้แนะแนวทางว่าควรจะดำเนินการจัดการศึกษาไปในแนวทางใด (ชมพันธ์ ฤกษ์ ฌ อยุธา, 2540, น.1) โดยให้ความเห็นของหลักสูตรแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มแรกหมายถึง แผนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นเอกสารหรือโครงการการศึกษาที่สถาบันการศึกษาได้จัดวางแผนไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามแผนหรือโครงการที่กำหนด รวมถึงแผนการเรียนเนื้อหาวิชาของรายวิชาต่าง ๆ ให้กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลตามที่ได้กำหนด ส่วนกลุ่มที่สองให้ความหมายว่าหลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สถาบันศึกษาจัดไว้ หมายรวมถึงแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย (ชมพันธ์ ฤกษ์ ฌ อยุธา, 2540, น.3)

นอกจากนี้ทศนาแจ่มมณี (2545, น.1-3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง โปรแกรมการศึกษาใดที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียน ประกอบด้วยรายวิชาต่าง ๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละรายวิชา

ปรียาพร วงศ์นุตรโรจน์ (2545, น.25) ได้กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จทางการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียน ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2545, น. 26) ได้กล่าวสรุปว่า หลักสูตรเป็นเนื้อหาสาระสำคัญและ กิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไป ตามที่พึงประสงค์

บุญชม ศรีสะอาด (2546, น.10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งปวงที่นักเรียน ได้รับภายใต้การแนะนำของครูหรือที่เป็นความรับผิดชอบของโรงเรียน การจัดประสบการณ์ต่างๆ ย่อมจะต้องผ่านการวางแผนและยึดหลักสูตรแม่บทเป็นหลัก

ทาบา (Taba, 1962, p. 12) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียน และครูผู้สอนจัดขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามลักษณะที่ต้องการและให้ ถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

รุจิรัฐ ภู่อาระ (2545, น.1) กล่าวว่า ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง แผนการเรียนประกอบด้วย เป้าหมาย และจุดประสงค์เฉพาะที่จะนำเสนอและจัดการเนื้อหา รวมถึงแบบของการเรียนการสอนตาม จุดประสงค์ และสุดท้ายจะต้องมีการประเมินผลของการเรียน

ทิสนา เขมมณี (2545, น.1) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง โปรแกรมการศึกษาใด ๆ ก็ตามที่ ได้กำหนดโครงสร้างการเรียนประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสง การณ์การเรียนของแต่ละวิชานั้นด้วย

สันต์ ธรรมบารุง (2527, น.10) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษา โดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทนต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวความคิดของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวพบว่า มีการให้นิยามความหมายของ หลักสูตรที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะแต่ละคนมีเกณฑ์ที่ใช้ในการอธิบายแตกต่างกัน หลักสูตร คือ แผนการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยเป้าหมาย วัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาของวิชา ตลอดจน บุคลากรทางการสอน สื่อการสอน สถานที่ศึกษา การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การวัด และประเมินผล และการพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา

หลักสูตรมีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานาไปปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้

จากแนวความคิดของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าว พบว่า มีการให้นิยามความหมายของหลักสูตรที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะแต่ละคนมีเกณฑ์ที่ใช้ในการอธิบายแตกต่างกัน

กู๊ด (Good, 1973, p.157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง กลุ่มรายวิชาที่จัดไว้อย่างมีระบบ หรือลำดับวิชาที่บังคับสำหรับจบการศึกษา หรือเพื่อรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหลัก ๆ

บ็อบบิท (Bobbitt, 1981, p.42) ได้กล่าวถึงหลักสูตรไว้ว่า รายการของสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กและเยาวชนต้องทำ และมีประสบการณ์ด้วยวิธีการพัฒนาความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดี เพื่อสามารถดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่ได้

ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ (2541, น.10) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 2 อย่าง คือ

1. หลักสูตรความหมายอย่างแคบ คือ รายวิชาต่างๆ ที่เด็กจะต้องเรียนไปตามลำดับขั้นระหว่างอยู่ในโรงเรียน

2. หลักสูตรความหมายอย่างกว้าง คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนรวมถึงกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมนอกหลักสูตร สิ่งที่สังคมมุ่งหวังให้เด็กได้รับวิถีทางต่างๆ เพื่อนำเด็กไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ศิริพร จีปนวัฒนา (2548, น.8) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ หลักสูตรความหมายที่ 1 คือ เนื้อหาวิชาที่โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนเป็นรายวิชาต่างๆ ความหมายที่ 2 คือ แผนการเรียนหรือโปรแกรมการศึกษาซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดวิชาต่างๆ ที่ผู้เรียนจะต้องเรียนให้สำเร็จการศึกษาในระดับหนึ่ง ความหมายที่ 3 คือ กิจกรรมหรือประสบการณ์ต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้กับผู้เรียนได้พัฒนาการด้านต่างๆ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ชูระวี สุริยจันทร์ และคณะ (2550, น.7) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายทั้งมวลที่ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เกิดมีประสบการณ์จนครบถ้วน โดยมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะมีคุณสมบัติ มีความรู้ และความสามารถเป็นไปตามที่ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดต้องการสรุปหลักสูตร หมายถึง แผนการจัดมวลประสบการณ์ทั้งหลายให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและพัฒนาในทุกด้าน เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยมีการวางแผนจัดการอย่างเป็นระบบ สามารถปรับเปลี่ยนเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน

องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้

องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การใช้วิธีการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร การจัดปัจจัย สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้นการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนนั้นมีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร โดยตรง เพราะครูผู้สอน คือ ผู้ที่ทำให้หลักสูตรบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด บทบาทของครูผู้สอนกับการนำหลักสูตรไปใช้

ทาบ (Taba, 1962, p.422) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร ต้องประกอบด้วย

1. ความมุ่งหมาย (Objective) เป็นแนวทางการสอน และเพื่อกำหนดว่านักศึกษา เป็นคนอย่างไร หรือจะให้การศึกษาเพื่ออะไร
2. เนื้อหา (Content) เป็นการเลือกสรรและจัดเนื้อหาวิชาความรู้และประสบการณ์ ต่างๆที่จะช่วยให้นักศึกษาพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำเอาหลักสูตร ไปปฏิบัติให้เกิดผล
4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการหาคำตอบว่าการดำเนินการของหลักสูตร เป็นไปตามความมุ่งหมายหรือไม่อย่างไร

นอกจากการนำองค์ประกอบของหลักสูตรไปใช้แล้ว ยังมีปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบที่ช่วย สนับสนุนให้การใช้หลักสูตรมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ศึกษานิเทศก์ กรรมการ บริหาร กลุ่มโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง ประชาชนและสื่อมวลชน เป็นต้น พอสรุปได้ว่าหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงชนที่จัดให้ผู้เรียน ได้รับ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปใน แนวทางที่พึงปรารถนาทั้งพฤติกรรมความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่างๆ ตามความหมายนี้ หลักสูตร คือ การวางแผนเตรียมการเพื่อการจัดการเรียนการสอน การวางแผน เตรียมการนี้จะครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่จะเป็นวิถีทางไปสู่ผลลัพธ์ คือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่พึง ปรารถนา โดยทั่วไปหลักสูตรจะครอบคลุมถึงองค์ประกอบต่างๆ คือ

1. ผลการเรียนรู้ (Learning Outcome) ซึ่งนิยมเรียกว่า มาตรฐานคุณภาพ (Quality Standards) หรือเรารู้กันว่า จุดประสงค์การเรียนรู้
2. ขอบข่ายเนื้อหาวิชา (Content) ที่อาจเรียกว่าองค์ความรู้ (Body of Knowledge)
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (Learning Activities) ที่เรารู้กันในชื่อ แผนการสอน หรือกระบวนการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่ครูจะคิดค้นกระบวนการที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อรับประกันว่าผู้เรียนทุกคนจะบรรลุผลการเรียนรู้ได้ครบถ้วน

4. แผนการใช้สื่อการเรียนการสอน (Learning Materials) วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการใดๆก็ตามที่เป็นตัวกลางหรือพาหะ ในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ไปสู่ผู้เรียน

5. แผนการวัดผลประเมินผล (Assessment) เพื่อแสดงหลักฐานการบรรลุผลการเรียนรู้โดยหลักการที่เป็นสากล หลักสูตรที่แท้จริง คือ สิ่งที่ครูและปฏิบัติในโรงเรียนในองค์ประกอบ 5 ประการนี้ ความเป็นหลักสูตรจะหยุดอยู่ที่การคิดกำหนดเป็นแผนดำเนินงานใน 5 องค์ประกอบนี้ เมื่อใดที่ครูลงมือจัดการเรียนการสอน จะเรียกว่าการนำหลักสูตรไปใช้ (Implementation) ซึ่งมักตาม มาด้วยการประเมินผลการใช้สูตร (Evaluation) เพื่อให้มีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) สู่อุปกรณ์ปรับปรุงหลักสูตร ใน 5 องค์ประกอบและปรับปรุงการนำหลักสูตรไปใช้ นอกจากนี้ยังมีส่วนของงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์เข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรด้วย เพราะงบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานอยู่ไม่น้อย (วิระ เห่งกันหา, 2548)

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างประสบการณ์ทั้งหมดให้กับผู้เรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ด้านครูผู้สอน

จรรยา กุอุคม (2544, น.161) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เลือกมโนคติหลักที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดเป็นสถานการณ์
2. นำเสนอสถานการณ์ปัญหาและชี้้นำความสนใจของนักเรียนด้วยการสนทนา หรือนำเสนองานที่เหมาะสม
3. ใช้คำถามทวนนักเรียนให้เกิดการสำรวจ เพื่อนำไปสู่การสร้างหรือขยายมโนคติ เกิดการตรวจสอบแนวคิดของตนเอง โดยการถามให้นักเรียนอธิบายถึงเหตุผล และรายละเอียดของขั้นตอนการกระทำหรือแนวคิดต่าง ๆ
4. ช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความชัดเจนในการสื่อสาร นำเสนอศัพท์เทคนิคที่นักเรียนจะต้องประสบ แนะนำให้นักเรียนรู้จักใช้ภาษา และสัญลักษณ์ที่เหมาะสมตลอดจนตั้งคำถามให้นักเรียนอธิบายและขยายความเพิ่มเติม
5. สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียน ในเวลาที่เหมาะสม หรือเหมาะสม หลีกเลี่ยงการตีค่าหรือแก้แนวคิดของนักเรียน แต่ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสามารถค้นพบหนทางด้วยตนเอง
6. พยายามทำความเข้าใจ และค้นหารายละเอียดในคำตอบหรือแนวคิดของนักเรียน

เปลื้อง ณ นคร (2525, น.89) ให้ความหมายว่า ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่มีความหนักแน่น ผู้ควรแก่การเคารพของศิษย์ ผู้สั่งสอน

ญาคาพนิต พิณกุล (2539, น.11-12) กล่าวว่าผู้สอน คือ ครู เป็นผู้ทำหน้าที่สอนเป็นตัวกลางที่จะนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติการเรียนการสอน เป็นผู้ที่ให้ความรู้ควบคุมคุณธรรมเพื่อให้ลูกศิษย์ของตนมีความเป็นคนโดยสมบูรณ์ นั่นคือ ครูสอนให้คนมีความรู้ สามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนาตนเองและสังคมให้เกิดประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ เพื่อการดำรงชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สรุปได้ว่า ผู้สอน หมายถึง ผู้สั่งสอนเป็นผู้ซึ่งเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ อีกทั้งยังเป็นผู้ที่ควรแก่การเคารพของศิษย์ เป็นผู้ที่ให้ความรู้ควบคุมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อให้ลูกศิษย์ของตนมีความเป็นคนโดยสมบูรณ์

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นปัจจัยสำคัญของผู้สอนที่เลือกนำวิธีการต่างๆมาใช้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541, น.4-5) กล่าวถึง แบบการสอน ไว้ดังนี้

1. แบบการสอน (Styles of Teaching or Teaching Styles) แบบการสอนที่ผู้สอนจะเลือกใช้ให้เหมาะสม สามารถจำแนกออกเป็น 3 แบบ ดังนี้

1.1 แบบตัวครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-Centered Styles) เป็นแบบการสอนที่เน้นตัวครูเป็นสำคัญ เช่น การสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบอธิบายและสาธิต

1.2 แบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered Styles) เป็นแบบการสอนที่ยึดหลักประชาธิปไตยเน้นความสำคัญของนักเรียน เช่น วิธีสอนแบบมอบหมายงาน โครงงาน วิธีสอนแบบแก้ปัญหา วิธีสอนแบบทดลอง

1.3 แบบการสอนเป็นคณะ (Team-Centered Styles) เป็นแบบการสอนที่ใช้ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป รับผิดชอบต่อการสอน ของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

สรุป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนเป็นผู้วางแผนและเลือกนำกิจกรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวุฒิภาวะของผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแผนการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้ ลักษณะบุคลิกการสอนและคุณสมบัติที่ดีของครู ผู้สอนก็มีส่วนประกอบที่สำคัญในการเรียนการสอน

ด้านการวัดผลและประเมินผล

นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายเกี่ยวกับความหมายของการวัดผลและการประเมินผลไว้ ดังนี้ ไพศาล หวังพานิช (2535, น.4) ได้กล่าวถึง ความหมายของการวัดผลและประเมินผลว่า เป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายเพียงใด การวัดผลการศึกษาทำหน้าที่โดยตรงในการตรวจสอบผลการเรียนการสอนว่า ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะต่างๆ ตามที่กำหนดไว้มาก

น้อยเพียงใด ได้ผลระดับใด ผู้เรียนมีความสามารถชนิดใดบ้างและมีสิ่งใดที่บกพร่องต้องแก้ไขเพื่อนามาปรับปรุงการเรียนการสอน

สมนึก กัททิษณี (2541, น.1) ได้อธิบายความหมายของคำว่า การวัดผลและการประเมินผลไว้ว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณหรือจำนวนของสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งมาวัด ผลจากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลขหรือสัญลักษณ์หรือข้อมูล ส่วนการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินหรือวินิจฉัยสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการวัดผล โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง

สมบัติ สุวรรณพิทักษ์ (2541, น.26) กล่าวว่า การวัดและการประเมินผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดทารายงานสรุป เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ชาญชัย ชมดิษฐ์ (2548, น.259) กล่าวว่า การวัดผล (Measurement) คือ การตรวจสอบปริมาณ คุณภาพ หรือคุณลักษณะของสิ่งต่างๆ โดยการใช้ตัวเลขหรือสัญลักษณ์ แทนความหมายของสิ่งที่ตรวจสอบนั้น ๆ ประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ การสร้างเครื่องมือกับการออกแบบเก็บข้อมูล ส่วนการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินคุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีหลักเกณฑ์ที่เชื่อถือได้ การประเมินผลจึงเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการวัดผลที่นำไปเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วจึงตัดสินคุณค่าลงสรุปออกมาให้เห็นชัดเจนว่าเป็นอย่างไร ดังนั้น การตัดสินใจลงสรุปจะถูกต้องแม่นยำหรือไม่เพียงใดย่อมต้องมีการวัดผลที่ตีความเชื่อถือได้ในทั้งกระบวนการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น.20) กล่าวถึง วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไว้ว่า ผู้สอนสามารถเลือกวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ได้หลายวิธี ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมและความสามารถในการปฏิบัติ ใช้การสังเกตผลการเรียนรู้ที่กำหนดออกมาเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแล้วบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (Record)
2. การทดสอบ เช่น การทดสอบความสามารถในการปฏิบัติด้วยแบบทดสอบทักษะต่างๆ การทดสอบสมรรถภาพทางกาย ทางจิต การทดสอบความรู้ความเข้าใจ
3. การวัด เช่น การวัดเจตคติ คุณธรรม/จริยธรรม ค่านิยม บุคลิกภาพ การปรับตัวด้วยแบบวัดต่าง ๆ
4. การสัมภาษณ์ เช่น การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเพื่อทราบข้อมูลทั่วไป การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการเพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ (Inventory)
5. การสำรวจ เช่น แบบสอบถามข้อมูลต่าง ๆ อาจเป็นด้านความรู้ เจตคติ และอื่น ๆ รวมทั้งความรู้สึก ความคิดเห็น ความประทับใจ

6. แฟ้มผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตั้งแต่ข้อ 1-5 ในลักษณะแสดงความสามารถของผู้เรียน โดยรวม แฟ้มผลงาน (Portfolio) เป็นเครื่องมือการประเมินอีกชนิดหนึ่ง แฟ้มผลงานของนักเรียนจะช่วยให้ครูผู้สอนติดตาม ดูแลการเรียนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เห็นภาพพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองอีกด้วย

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การวัดหรือกระบวนการการติดตามผลการตัดสินใจหรือวินิจัยสิ่งต่างๆ ว่าตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผลที่ได้จะออกมาเป็นตัวเลข สัญลักษณ์หรือข้อมูลแทนความหมายของสิ่งที่ตรวจสอบนั้นและต้องเชื่อถือได้

การเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

เป็นรายวิชาที่อยู่หลักสูตรดุริยางคศาสตร์สากล สาขาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณเป็นรายวิชาที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติเครื่องมือที่สนใจและผลิตเพลง ฟ้อนคลาย จรรโลงใจ มีความรู้สึกนึกคิด แสดงความรู้สึกผ่านทางเครื่องมือที่นิยตสนใจ มีความสุขต่อการเรียนในเครื่องมือที่ได้เลือกและสามารถเข้าใจ ทฤษฎีเบื้องต้น ทำทางต่างๆ ในการปฏิบัติให้ถูกต้องสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งรายวิชานี้มีทั้งหมด 7 กลุ่ม มีเครื่องมือดังนี้

กลุ่มที่ 1 เครื่องมือกลุ่มเปียโน

กลุ่มที่ 2 เครื่องมือกลุ่มเปียโน

กลุ่มที่ 3 เครื่องมือเอก ขับร้อง

กลุ่มที่ 4 เครื่องมือเอก ขับร้อง

กลุ่มที่ 5 เครื่องมือเอก กีตาร์คลาสสิก

กลุ่มที่ 6 เครื่องมือกลุ่มเปียโน

กลุ่มที่ 7 เครื่องมือกลุ่มเปียโน

ซึ่งในแต่ละเครื่องก็มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง ซึ่งนิสิตในมหาวิทยาลัยทักษิณทั้งในสาขาดุริยางคศาสตร์สากลและนอกต่างคณะทุกชั้นปีสามารถเลือกที่จะเรียนตามความต้องการของผู้เรียนและแสดงทัศนคติ ความรู้สึกที่มีต่อการเรียน สามารถปฏิบัติตามเครื่องที่สนใจ มีความเข้าใจ ทักษะต่างๆ ได้อย่างดี ทำให้สามารถนำมาใช้ชีวิตประจำวันได้ ซึ่งในแต่ละเครื่องมือที่สอนก็จะมีวิธีการสอนที่แตกต่างกันไปตามเครื่องมือซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ เครื่องมือเปียโน ดังนี้

การปฏิบัติเปียโน

ทักษะเปียโนเป็นทักษะทางการบรรเลงเครื่องดนตรีที่มีผู้นิยมเรียนมาก ในการสอนทักษะเปียโนครูผู้สอนควรศึกษาเทคนิคการสอนเปียโนเนื้อหาในการเรียนการสอนเปียโนระดับชั้นต่างๆ กระบวนการในการสอนทักษะ การเลือกบทเพลง รวมถึงการวัดและการประเมินผลทักษะเปียโน ปัจจัยนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้สอนสามารถพัฒนาวิธีการสอนเปียโนที่เหมาะสมกับผู้เรียน (ภัทรภร พลิตากุล, 2552)

จรงค์ พุกกะณานนท์ (2542, น.1-9) กล่าวว่า คนตรีสากลโดยเฉพาะเครื่องดนตรีเปียโนได้รับความสนใจจากทุกเพศทุกวัยมาตลอดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเพราะความไพเราะของเสียงเปียโน ความสามารถของผู้เล่น การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยให้ดนตรีมีสีสันมากขึ้น ปัจจุบันการเรียนวิชาเปียโน จึงเป็นวิชาที่ได้รับความสนใจมากจากผู้ปกครอง ก็เริ่มให้บุตรหลาน ได้เรียนรู้ รวมถึงสถาบันต่างๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงจัดให้มีการเรียนการสอนมากขึ้น โดยมีหลักการแบ่งกลุ่มของนักเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เด็กที่เริ่มต้นเรียน ควรเน้นสอนในเรื่องของการฝึกจังหวะ การร้องเพลงและสิ่งสำคัญต้องวางรากฐานให้เด็กเกิดความเข้าใจในเรื่องดนตรี เพื่อให้มีทักษะที่ถูกต้อง เช่น ทำนอง การวางมือหรือการใช้นิ้ว เป็นต้น

2. เด็กที่เคยเรียนมาบ้างแล้ว เน้นการสอนในเรื่องของน้ำหนัก จังหวะ แนวเพลงที่สนใจ และทฤษฎีที่ยากขึ้น

ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2549, น.201-205) กล่าวว่า การเล่นเปียโนถือเป็นการใช้มือและนิ้วอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด มากกว่าการเล่นเครื่องดนตรีอื่นๆ และการทำกิจกรรมอื่นใดธรรมชาติของมนุษย์เวลาใช้มือจับหรือหยิบสิ่งของโดยใช้บางส่วนของมือออกเป็น 2 ส่วนเท่านั้น คือ ส่วนของนิ้วหัวแม่มือ และส่วนของนิ้วที่เหลืออีก 4 นิ้วอยู่ด้วยกัน ฉะนั้นนิ้วหัวแม่มือจะเป็นอิสระจากนิ้วอื่นอยู่แล้ว แต่นิ้วชี้ นิ้วกลาง นี้วนางและนิ้วก้อยจะไม่ทำงานแยกจากกัน ในการเล่นเครื่องดนตรีบางชนิดต้องฝึกเฉพาะนิ้วมือซ้าย แต่สำหรับเปียโนต้องฝึกนิ้วทั้งสองมือ ซึ่งจะต้องมีแบบฝึกหัดที่สร้างความแข็งแรงให้นิ้วทุกนิ้วเก่งเท่ากันและเป็นอิสระจากกัน

สรุปได้ว่า วิธีการสอนเทคนิคเปียโนที่ดีนั้นจะต้องเริ่มฝึกให้ผู้เรียนมีพื้นฐานที่ถูกต้องตั้งแต่ทำทางที่ผ่อนคลาย จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนเปียโน เมื่อผู้เรียนเข้าใจเรื่องของดนตรีได้มากขึ้น จะทำให้การฝึกเทคนิคเปียโนต่างๆ ก็จะทำได้ง่ายขึ้นทั้งนี้ทั้งนั้น ย่อมเกิดมาจากความถูกต้อง ความเป็นอิสระของร่างกาย และวิธีจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอน

การพัฒนาทักษะปฏิบัติเปียโน

โรเบิร์ต วอลเทอร์ (Robert Walter, 1981 อ้างถึงใน นัฏฐิกา สุนทรชนผล, 2551) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญในการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติเปียโนไว้ดังนี้

1. การสาธิต (Demonstration) การสาธิตเป็นการสอนด้วยการยกตัวอย่าง การสอนที่ได้ผลที่สุดของวิธีการสอนแบบสาธิตคือ การปฏิบัติทักษะบทเพลงแบบซ้ำทวนเพื่อให้นักเรียนทำตาม และใช้การบันทึกเสียงเพื่อใช้ในการสอนนักเรียน สำหรับนักเรียนที่เพิ่งเริ่มต้นในการเรียน ครูจะบรรเลงทุกอย่างที่กำหนดไว้ในบทเพลง ถ้านักเรียนเรียนระดับที่ยากขึ้น ครูควรสาธิตอย่างช้า ๆ สำหรับการเริ่มสอนท่อนที่ยากในการปฏิบัติ และควรเน้นเรื่องจังหวะ การประสานเสียง การเคลื่อนไหว และการใช้นิ้วมือ

2. การวิจารณ์ (Criticism) เมื่อนักเรียนปฏิบัติทักษะในบทเรียน ครูมีหน้าที่วิจารณ์ และใช้คำที่ครอบคลุมในการวิจารณ์ด้วย บ่อยครั้งที่การปฏิบัติทักษะของนักเรียนขาดตอน ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ผู้วิจารณ์บอกให้หยุดบรรเลง เพื่อให้คำแนะนำหรือวิจารณ์ ซึ่งถ้าการปฏิบัติทักษะนั้นท่อนแรกหรือท่อนที่สองให้ผลที่น่าพอใจ ครูหรือผู้วิจารณ์ไม่ควรแทรกขึ้นมาควรรอให้บทเพลงนั้นจบก่อนแล้วค่อยทำการวิจารณ์ และนักเรียนควรแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบรรเลงของตนเองด้วย

3. การวิเคราะห์ (Analysis) ในการเรียนเปียโนจะพบอยู่เสมอในเรื่องที่นักเรียนไม่สามารถแยกแยะระหว่างทำนองเพลงและดนตรีประกอบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรีในยุคโรแมนติก ที่ทำนองเพลงกับดนตรีประกอบจะอยู่ร่วมกัน การวิเคราะห์ควรแยกทำนองเพลงให้ออกจากดนตรีประกอบ และสร้างทิศทางรูปแบบของทำนองขึ้นมา สิ่งสำคัญที่นักเรียนควรจะต้องรู้คือบทเพลงอยู่ในบันไดเสียงใด การวิเคราะห์อาจแบ่งได้เป็นดังนี้

3.1 วิเคราะห์ด้วยการแบ่งย่อยของแต่ละตอน

3.2 สร้างรูปแบบการใช้นิ้วมือในการบรรเลง เพื่อให้ทราบว่าใช้รูปแบบไหนจึงจะเหมาะสม

3.3 วิเคราะห์การเคลื่อนไหวที่เหมาะสมกับการบรรเลงให้มากที่สุด

การวิเคราะห์ส่วนใหญ่ นักเรียนจะไม่ได้ทำอย่างถูกต้อง การฝึกซ้อมบทเพลงเป็นการฝึกซ้อมแบบไม่มีความรับผิดชอบ การปฏิบัติทักษะจะฝึกโน้ตผิดซ้ำที่เดิม ไม่ใช่เพราะอ่านโน้ตไม่ได้แต่เป็นเพราะไม่เข้าใจถึงวิธีการในการเล่นอย่างถูกต้องในลักษณะของโน้ตนั้น ๆ การวิเคราะห์ควรจะทำด้วยวิธีที่เป็นหลักการเช่น ในการฝึกทำนองเพลงควรฝึกโดยไม่มีดนตรีประกอบ แล้วค่อยกลับมาฝึกดนตรีประกอบโดยไม่มีทำนองเพลงเพื่อฝึกแยกแยะการพัฒนาของคอร์ด และจังหวะในดนตรี จังหวะที่เป็นจังหวะที่มีความซับซ้อนหรือไม่มีสัดส่วนที่แน่นอนอาจใช้การร้องแทนการนับ

จังหวะ การวิเคราะห์ควรจะไปถึงการแยกแยะไปสู่ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น เทคนิค การใช้นิ้ว และท่าทาง การใช้คาพูดหรือการร้อง

4. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ครูควรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทักษะของนักเรียน ด้วยการนับจังหวะ การร้อง หรือบรรเลงไปกับนักเรียน และมีการให้สัญญาณต่าง ๆ กับนักเรียน โดยที่สัญญาณเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ตกลงกันไว้แล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นในการฝึกซ้อมสำหรับนักเรียน และเป็นการสร้างจินตนาการจากสัญญาณต่าง ๆ เหล่านั้นด้วย

จากข้อมูลทีกล่าวมาแสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติทักษะเปียโนประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 4 ด้าน คือ 1. การสาธิต 2. การวิจารณ์ 3. การวิเคราะห์ 4. การสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งแต่ละด้านมีหน้าที่ไม่เหมือนกัน การเรียนการสอนเปียโนต้องเริ่มจากการสาธิต การวิจารณ์ การวิเคราะห์ ไปจนถึงแรงบันดาลใจ เพื่อให้การปฏิบัติออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งนิสิตสามารถเข้าใจในวิธีต่างๆไม่ว่าจะเป็นท่าทางในการนั่ง การวางมือที่ถูกต้อง การบรรเลงตามเครื่องหมายต่างๆ ให้เกิดความถูกต้อง ความไพเราะ ทฤษฎีโน้ตเบื้องต้นที่สามารถเข้าใจและนำมาปฏิบัติเองได้ ทำให้เกิดความสุขผ่อนคลาย เครื่องมือขับร้อง นิสิตสามารถเข้าใจการออกเสียง การวอร์มเสียงให้ถูกวิธี การร้องที่ดี สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เกิดความจรรโลงใจ ความรู้สึกที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อการร้อง กล้าแสดงออก เครื่องมือกีตาร์คลาสสิก นิสิตสามารถเข้าใจในวิธีต่างๆไม่ว่าจะเป็นท่าทางในการนั่ง การวางมือที่ถูกต้อง การบรรเลงตามเครื่องหมายต่างๆ ให้เกิดความถูกต้อง ความไพเราะ ทฤษฎีโน้ตเบื้องต้นที่สามารถนำมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความจรรโลงใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ซึ่งรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตเป็นวิชาที่นิสิตเกิดความสนใจ และมีทัศนคติที่ผู้วิจัยคิดว่านิสิตมีความรู้สึกที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยในกลุ่มเครื่องมือเปียโนที่มีผู้สนใจเรียนเป็นจำนวนมากจำนวน 4 กลุ่ม จำนวน 146 คน โดยมีแผนการสอนโดยให้นิสิตเข้าใจวิธีการวางมือ ท่าทางการนั่งที่ถูกต้อง ทฤษฎีโน้ตสากลเบื้องต้น การบรรเลงบทเพลง กิจกรรมทางดนตรีที่นิสิตและผู้สอนได้มีส่วนร่วมด้วยกัน โดยจะมีการทดสอบย่อยในแบบฝึกหัดที่ผู้สอนได้นำมาประกอบการเรียน และมีบทเพลง 1 เพลงในการทดสอบปลายภาคเพื่อประเมินการเรียนว่านิสิตสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนมานั้นเกิดผลและประโยชน์ได้อย่างไรได้บ้าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกทิพย์ พัฒนาพัชพันธ์ (2526, น.37-38) ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนต่ออาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาต่ออาชีพครู ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามวุฒิ หรือตามเพศ เมื่อดูในส่วนรวม หรือส่วนย่อยต่างมีทัศนคติที่ดี

ต่ออาชีพครูทั้งสิ้น ส่วนความถนัดชอบหรือรักที่จะประกอบอาชีพครูของนักศึกษา เมื่อแรกเข้าเรียน ในคณะศึกษาศาสตร์กับหลังการฝึกสอนเสร็จสิ้นลงมีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบโดย ส่วนรวมในแต่ละวุฒิ และในบางวิชาเอกมีนักศึกษาร้อยละ 77.69 คิดจะออกไปประกอบอาชีพครู เหตุผลที่ไม่เลือกประกอบอาชีพครูเพราะเห็นว่ามีระเบียบจุกจิก ไม่เป็นอิสระ ไม่สามารถปฏิบัติตาม ได้ นอกจากนี้ยังเห็นว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนัก รับผิดชอบมากต้องมีความอดทนสูง เสี่ยงสละมาก แต่มีความก้าวหน้าน้อยและไม่ได้รับการยกย่อง สำหรับลักษณะหรือพฤติกรรมที่ จำเป็นสำหรับครูที่ตึ้นักศึกษาให้ความเห็นตรงกันถึงร้อยละ 85.71 ว่าครูที่ดีต้องมีความรับผิดชอบ รองลงไปคือมีความเสียสละ มีความยุติธรรม มีความอดทน และมีเหตุผลตามลำดับ เมื่อถามถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมข้างต้นของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โดยรวมแล้วลักษณะหรือ พฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์พอใช้

จารึก ศุภวงศ์ (2546) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรีสำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรีสำหรับนักเรียน ผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรีของโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิและศึกษานิเทศก์มาให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูผู้สอนในการจัดทำหลักสูตรมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานก่อนจัดทำหลักสูตรกำหนดจุดประสงค์หลักสูตรโดย มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพทางด้านดนตรีกำหนดเนื้อหาสาระและกิจกรรมออกเป็น 2 สาขาวิชา คือ สาขา ดนตรีไทยและสาขาดนตรีสากลกำหนดเกณฑ์วิธีวัดผลและประเมินผลการเรียนทั้งด้านทฤษฎีและ ทักษะปฏิบัติโดยกำหนดให้ครูผู้สอนทำการวัดผลตามสภาพจริงการใช้หลักสูตร 1) ในด้านการบริหาร หลักสูตรโรงเรียนจัดเตรียมบุคลากรโดยการจัดอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรดนตรี ฝ่าย วิชาการ งานอาคารสถานที่และตัวแทนกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นผู้รับผิดชอบจัดครูเข้าสอนและตารางสอน โดยคำนึงถึงวุฒิทางการศึกษาของครูผู้สอนสำหรับงบประมาณที่ได้รับมีสองส่วนคือเงินบำรุงการศึกษา จากรัฐบาลและเงินบริจาคใน โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพทางด้านดนตรี โรงเรียนจัดอาคาร สถานที่โดยมุ่งเน้นบรรยากาศเพื่อให้เหมาะสมกับเรียนวิชาการและทักษะปฏิบัติดนตรี สื่อการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีผู้บริหารดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนนำกิจกรรมต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนมาใช้ประชาสัมพันธ์หลักสูตรปัญหาที่ประสบในด้านการบริหารหลักสูตร คือ ครูผู้สอนรายวิชาที่เป็นทักษะปฏิบัติมีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียนทำให้เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินการใช้หลักสูตร 2) ในด้านการสอนครูผู้สอนทุกคนจัดทำแผนการสอนและมีวิธีการสอนที่ หลากหลายจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกประสบการณ์ทางด้านดนตรี โดยตรง จัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนเป็นรายกลุ่มและรายบุคคลวัดผลและประเมินผลตามวัตถุประสงค์

การเรียนรู้ ปัญหาที่ประสบในด้านการสอน คือ นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและทักษะปฏิบัติต่างกันมากจึงเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้

ชนตติ พุ่มพุกษ์ (2552) ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่องานวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทักษะคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และเปรียบเทียบทักษะคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่องานวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยด้านทักษะคิดที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบทักษะคิดของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชาโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่องานวิจัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และเกรดเฉลี่ย กับปัจจัยด้านทักษะคิดที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน มีความแตกต่างกัน

ภัทรภร ผลิตากุลภักดี (2552) ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เปียโนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการทดลองจากการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวม (ด้านทักษะเปียโน ด้านการคิดวิเคราะห์และด้านเจตคติ) ที่สูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการทดลอง จากการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เปียโนแบบปกติตามแนวคิดของ Lowe แต่ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการทดลองจากการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิด การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการทดลองจากการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เปียโนแบบปกติตามแนวคิดของ Lowe สำหรับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะเปียโนและด้านเจตคติ พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่แตกต่างกัน

ธิติ ปัญญาอินทร์ (2552) ศึกษาเรื่อง ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาระบบการเรียนการสอนและสภาพปัญหาการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า 1. ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกในมหาวิทยาลัยราชภัฏมีระดับการปฏิบัติทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับ “ปฏิบัติมาก” เรียงตามลำดับ ดังนี้ด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระสำหรับการเรียนการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านการประเมินความพร้อมก่อนเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข โดยสภาพปัญหาทั้ง 5 ด้านนั้น อยู่ในระดับ

“แก้ไขได้ทั้งหมด” 2. ปัญหาในการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตก ในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ผู้สอนไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง มีดังนี้ ความแตกต่างของผู้เรียน, ความรู้และความพร้อมของผู้เรียน, พื้นฐานความรู้ด้านทฤษฎีดนตรีตะวันตกของผู้เรียน, ความพร้อมของสื่อการสอนดนตรี, สภาพและบรรยากาศของห้องเรียน, ความรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับทฤษฎีดนตรีศตวรรษที่ 20, การวิเคราะห์ความแตกต่างของผู้เรียน, การเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร, การกำหนดจุดประสงค์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์และนำไปใช้

พระสมุห์ประยูร โหมสโก (จันทบุรี) (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ประการแรก คือศึกษาถึงระดับทักษะคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ประการที่สองเพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะคิดของนักเรียนในกลุ่มดังกล่าว และประการที่สามเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยเป็นแบบเชิงสำรวจ โดยเก็บข้อมูลจากนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 ของโรงเรียนในเขตธนบุรี ในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน พบว่า 1. นักเรียนระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและแต่ละด้านรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร, ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน, ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน, ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน, และด้านการวัดผลและประเมินผล 2. การเปรียบเทียบทัศนคติของนักเรียนประถมศึกษา เมื่อจำแนกตาม เพศ, อายุ, และชั้นเรียน เห็นได้ว่านักเรียนที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติในด้านเนื้อหาและหลักสูตรต่างกัน นักเรียนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติในด้านการวัดผลและประเมินผลต่างกัน และนักเรียนที่อยู่ชั้นเรียนต่างกันมีทัศนคติในด้านเนื้อหาและหลักสูตร, ด้านการวัดผลและประเมินผล ที่แตกต่างกัน นอกจากนี้มีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน 3. การศึกษาแนวทางการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาโรงเรียนประถมศึกษาเขตธนบุรี สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยส่วนใหญ่เห็นว่า ด้านเนื้อหาและหลักสูตรควรจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับชั้นเรียน และควรให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น, ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดให้มีการกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้มากขึ้น และจัดให้มีการสนทนาธรรมระหว่างนักเรียนกับวิทยากร เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ และควรให้มีการฝึกสมาธิก่อนการเรียนการสอนทุกครั้ง, ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนผู้บริหารโรงเรียนควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยจัดให้มีห้องจริยธรรม ส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น, ด้านบรรยากาศและ

สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนควรจัดให้มีการเปลี่ยนบรรยากาศการเรียนจากในห้องเรียน ไปสู่สนามหญ้า ได้ร่มไม้ท่ามกลางธรรมชาติที่สงบเพียงพอภายในโรงเรียน, ด้านการวัดและประเมินผลควรปรับปรุงวิธีการวัดผลและประเมินผล โดยอาศัยเครื่องมือที่หลากหลาย และตรงกับจุดประสงค์ของการเรียนรู้ มากกว่าการวัดผลและประเมินผลที่การเรียนการสอน

พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชุมโม (ศรีปะโค) (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาระดับทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะคิดของนิสิตที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 108 รูป/คน พบว่า 1) ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี โดยภาพรวมมีทักษะคิดอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีทักษะคิดต่ออาจารย์ ระบบการจัดการศึกษา วิธีสอนและต่อสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สำหรับอาคารสถานที่ นิสิตมีทักษะคิดอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านผลการเปรียบเทียบทักษะคิด พบว่า นิสิตที่มีมีเพศต่างกัน มีทักษะคิดต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยนิสิตที่เป็นชายมีทักษะคิดต่อการเรียนการสอนวิชารัฐศาสตร์ที่ดีกว่านิสิตที่เป็นหญิง ส่วนในด้านสถานภาพพบว่า นิสิตที่อายุ ระดับชั้นปี และอาชีพแตกต่างกันมีทักษะคิดต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

อักซอย (Aksoy, 1998, p.45) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายในประเทศตุรกีเกี่ยวกับ คุณสมบัติของครูที่ดี โดยได้ทำการตรวจสอบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายในประเทศตุรกี จำนวน 170 คน พบว่า มีอยู่ 3 ประเด็นที่ครูดีควรมี คือ 1. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 2. บุคลิกภาพของครู (ควรมีเมตตาและเป็นมิตร) 3. การเตรียมการสอนให้เหมาะกับระดับของเด็ก สามารถอธิบายเนื้อหาของหัวข้อต่างๆ ได้ชัดเจน และมีการทบทวนตั้งคำถามและกระตุ้นให้นักเรียน แสดงความคิดเห็น สอนความคิดใหม่ๆ และทักษะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ออกข้อสอบไม่ยาก ไม่ให้การบ้านมากเกินไป ให้นักเรียนมีเวลาพักผ่อน และสอนบทเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ

ฌอน (Schons, 2005, p.98-100) ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาเกี่ยวกับทักษะคิดของครูเปียโน ในการสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติครูเปียโน โดยถูกถามถึงการเรียนการสอนเปียโนในรูปแบบหัวข้อต่าง ๆ ที่

พวกเขาเกี่ยวข้องกับความเกี่ยวข้องอาชีพของผู้เข้าร่วมและความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของครูใหม่ ข้อมูลที่ได้รับผ่านการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ถึง 1,200 สมาชิกของครูเพลงสมาคมแห่งชาติที่ระบุว่าตัวเองเป็นครูเปียโนแบบสอบถามขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการแนะนำการเรียนการสอนส่วนบุคคลข้อมูลวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหลักสูตรการเรียนการสอนเปียโนและทัศนคติเปียโนหัวข้อในหลักสูตรการเรียนการสอน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดคือ 598 จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 49.83 และถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลสำรวจครูส่วนใหญ่เป็นครูผู้หญิง อายุไม่เกิน 45 ปี และมีวุฒิปริญญาตรีด้านการแสดงเปียโน มีความคิดว่าหลักสูตรการสอนเปียโนมีความสำคัญเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเป็นครูสอนเปียโนอย่างเหมาะสม

แอสตมป์ไฟล์ (Stampfli, 2006, p.198-204) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจทางด้านเทคโนโลยีดนตรี โดย นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาและนิสิตระดับปริญญาตรีสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติ จากวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยดนตรีในประเทศอเมริกา การศึกษานี้ส่งแบบสอบถามถึงมหาลัยและวิทยาลัยดนตรี ผู้เป็นสมาชิกของการศึกษาคั้งนี้งานวิจัยได้ข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อดนตรี มีผลกระทบต่อดนตรีอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่ต้องนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ และอุปกรณ์ทางดนตรีที่ต้องใช้ผ่านสื่อเทคโนโลยีเช่นกัน โดยเฉพาะในรายวิชาเปียโนปฏิบัติ ที่ได้นำสื่อเทคโนโลยีเข้ามาในการสื่อสาร ในการเรียนการสอน (Directory of Music Faculties in Colleges and Universities, U.S. and Canada, 2005-2006)

ฟู (Fu, 2007, p.130-140) ได้ศึกษาเรื่อง สถานะและวิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนเปียโน ในมหาวิทยาลัย ของประเทศสหรัฐอเมริกา พื้นที่ในการศึกษาคือ มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเปียโน รวมทั้งหมด เป็น 20 มหาวิทยาลัยชั้นนำ ในประเทศสหรัฐอเมริกาจากการศึกษาสถานะและวิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนเปียโน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลพบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลในการศึกษา มีทั้งหมดอยู่สามด้าน คือ สถาบัน ครูผู้สอน และหลักสูตร การสอบถามเน้นไปที่ นิสิตระดับปริญญาเอก เป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้รับคือ 1) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการสำหรับ การพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลาย 2) ให้จัดหลักสูตรที่หลากหลายประเภทของการฝึกอบรมครูผู้สอน 3) การเสนอความรู้และจัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนเพื่อการอาชีพในอนาคต 4) มีความต่อเนื่องในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตามปัจจัยที่สามารถจะปรับปรุงและพัฒนาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเงินเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญ ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงบประมาณเช่นกัน

รัชชิ่ง (Rushing, 2010, p.69-72) ได้ศึกษาเรื่อง การสำรวจเกี่ยวกับกลุ่มการเรียนการแสดง เปียโนนั้นควบคู่ไปกับการเรียนทฤษฎี ในประเทศอเมริกา วัตถุประสงค์หลักของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการทราบว่า การเรียนเปียโนการแสดง ระดับปริญญาตรี ในกลุ่มของสถาบัน National Association of School of Music (NASM) ได้มีการสอนทฤษฎีควบคู่ไปด้วยหรือไม่ จากผลการสำรวจครั้งนี้ใช้แบบสอบถามและส่งไปยังสถาบันดนตรีที่อยู่ในกลุ่มสมาชิก ของ การส่งหลักสูตรการเรียนการสอนเปียโน วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มของ National Association of School of Music (NASM) และได้รับแบบตอบรับกลับมาทั้ง 111 ชุด พบว่า การเรียนทฤษฎีควบคู่ไปกับการเรียนสอนเปียโนการแสดงด้วย และเกือบ 30 % ที่ไม่ได้เน้นการสอนทฤษฎีควบคู่ไปกับการปฏิบัติ

ซัน (Sun, 2012, p.100-107 อ้างถึงใน เอกชัย ชีรภักคศิริ, 2557, น. 43) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลทางการข้ามวัฒนธรรมและวิวัฒนาการสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเซี่ยงไฮ้ การศึกษานี้ ประเมินอิทธิพลทางวัฒนธรรมในการสร้างและวิวัฒนาการเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเซี่ยงไฮ้ จะตรวจสอบหลักการของวิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ ที่สำคัญในการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งและข้ามวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างไร นอกจากนี้การศึกษาจากนักเปียโน โฟทัง (Fou Ts'ong X) และการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยดนตรีเซี่ยงไฮ้ ปัจจุบันของวิทยาลัยดนตรีเซี่ยงไฮ้มีรูปแบบการสอนเปียโนปฏิบัติอย่างไร การอภิปรายสรุปของความคิดแนวทางและการศึกษา และเหนือสิ่งอื่นใดที่มีอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อ การเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติของวิทยาลัยดนตรีเซี่ยงไฮ้

สรุปได้ว่า จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศก็ได้รายงานสอดคล้องต้องกันถึงประโยชน์ของดนตรี ในฐานะที่อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดของมนุษย์ แต่ต้องเป็นดนตรีที่เกิดจากการฟังอย่างตั้งใจหาใจเพียงแต่การได้ยิน ทั้งนี้เพราะการฟังอย่างตั้งใจนั้นจะทำให้เราได้มีโอกาสพิจารณา จำแนก และวิเคราะห์เนื้อหาที่ซ่อนอยู่ภายใต้ประโยชน์ของดนตรีในแง่ของการเสริมสร้างความฉลาดมีความสุขนี้ดำเนินไปในลักษณะเดียวกับการออกกำลังกายที่สามารถพัฒนาการทำงานของสมองได้ด้วย

ในการเรียนดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต เป็นรายวิชาที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้วยดนตรีในด้านร่างกาย ได้แก่การพัฒนาการเคลื่อนไหวของร่างกาย การฝึกเล่นดนตรีให้เคลื่อนไหวอย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกาย ในด้านอารมณ์และจิตใจ การเรียนดนตรีนอกจากมีผลทางร่างกายแล้วยังมีผลทางอารมณ์และจิตใจ เช่น ถ้าเกิดอารมณ์เศร้า ควรเลือกฟังเพลงที่ทำให้กำลังใจมากกว่า เพลงที่ตอกย้ำที่ทิ่มแทงใจ เป็นต้น การเล่นดนตรีก็เป็นการฝึกสมาธิอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้เรารู้ตัวว่าเราทำอะไรเช่น การวางนิ้วในการเล่นเปียโนเมื่อเราวางนิ้วชี้เมื่อต้องเล่น โน้ตเร วางนิ้วหัวแม่มือ เมื่อเล่น โน้ตโด เป็นต้น ด้านสังคมดนตรีนอกจากจะเล่นคนเดียวแล้วยังสามารถสร้างสัมพันธภาพในการเล่นร่วมกัน

ในวงใหญ่ๆได้อีกด้วยทำให้เกิดความสามัคคีกันในหมู่คณะการเล่นดนตรีร่วมกันทำให้รู้ถึงบทบาทของแต่ละคน เช่น การเล่นอังกะลุง การเล่นในวงดนตรี เป็นต้น เป็นสื่อในการเข้าสังคม เช่น การเข้าสโมสร ลีลาศ โยคะ หรือรำกระบี่กระบอง ของผู้สูงอายุ เป็นต้นและด้านสติปัญญา เป็นการฝึกสร้างจินตนาการ การฟังเพลงแล้วจินตนาการเป็นการกระตุ้นให้เราเกิดความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยเพื่อศึกษาด้านทัศนคติของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music For Life Quality Enhancement) สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 192 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music for Life Quality Enhancement) โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนิสิตที่เลือกเรียนกลุ่มเครื่องมือนเปียโน จำนวน 4 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 146 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยผู้สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบเนื้อหาจากแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งเป็น 3 ตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับเพศ ชั้นปีและเครื่องมือนอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติที่มุ่งเน้นประเมินทัศนคติในการเรียนการสอนด้านทฤษฎีและด้านทักษะของนิสิตเป็นหลัก โครงสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบเลือกตอบ (Multiple Choice) ที่มีลักษณะเป็นเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด มีทัศนคติที่ดีมาก มีทัศนคติปานกลาง มีทัศนคติน้อย และมีทัศนคติที่น้อยที่สุด

ระดับ 5	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีทัศนคติที่ดีมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีทัศนคติปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีทัศนคติน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีทัศนคติน้อยที่สุด

การอภิปรายผลสำหรับคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

คะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	มีทัศนคติที่ดีมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	มีทัศนคติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	มีทัศนคติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	มีทัศนคติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้เรียนได้นิรนิตเพื่อให้นิรนิตได้แสดงทัศนคติต่อการพัฒนารายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- ศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ขอคำปรึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเป็นข้อคิดและแนวทางการสร้างแบบสอบถาม
- นำข้อมูลจากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามฉบับร่างโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ด้านการเรียนการสอนในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ รูปแบบของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือแบบสอบถามที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย 3 ตอน เนื้อหาตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ประโยคคำถาม มุ่งเน้นประเมินทัศนคติในการเรียนการสอนด้านทฤษฎีและด้านทักษะของนิรนิตเป็นหลัก และตอนที่ 3 เป็นคำถามลักษณะปลายเปิดเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนารายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตและเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)
- หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยดำเนินการดังนี้
 - นำเสนอแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างเสร็จให้คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบไขเพื่อปรับปรุงอีกครั้ง

4.2 นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโดยแต่งตั้งพิจารณาตรวจสอบเชิงพินิจ (Face Validity) และพิจารณาเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อมีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์น้ำหนักคะแนนของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, น.124)

คะแนน +1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
 คะแนน 0 เมื่อ ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
 คะแนน -1 เมื่อ แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

นำผลการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่า 0.67 หรือมากกว่าขึ้นไป เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

4.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านขั้นตอนในข้อ 4.2 เสนอต่อประธานและกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, น.218) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เตรียมการวิจัยตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ และขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ต่อ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา คณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตรสาคร เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากนิสิต

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากเอกสารงานวิจัย และเอกสารที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทักษะคิดไม่ว่าจะเป็นเอกสารจากหน่วยราชการ สถาบันการศึกษาเอกชน ประเภทหนังสือ ตำรา รายงานการประชุม งานวิจัย ปรินทิพนิพนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ตและวีดิทัศน์ โดยรวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ที่ทำการศึกษาวิจัย โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม ได้แก่

3.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 การใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ที่คำถามเกี่ยวกับทัศนคติของนิสิตต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดการประเมินผล

3.3 การใช้คำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมของนิสิตที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน รายวิชา ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

โดยกำหนดให้ X = ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สุภา ศีลสร, 2545, น.160)

สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์เครื่องมือ คือ หาค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงพินิจจากผู้เชี่ยวชาญ และทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของประชากร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของตัวแปร ชั้นปี เพศ แล้วนำเสนอข้อมูลรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร เพศ ชั้นปี และเครื่องมือเอก เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 แล้วนำเสนอข้อมูลรูปแบบตารางประกอบความเรียง
5. นำแบบสอบถามในตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นปลายเปิด (Open Ended) มาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากจำนวนความถี่ แล้วนำมาสรุปในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา เรื่อง ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ผู้วิจัย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปี และเครื่องมือเอก

ตอนที่ 2 ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยนำเสนอผลการวิจัยเป็นตารางประกอบความเรียง โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้แก่ ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อหลักสูตรทักษะคิดที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะคิดที่มีต่ออาจารย์ผู้สอน และทักษะคิดที่มีต่อการวัดและประเมินผล โดยการแปลผลจากทักษะคิดทั้ง 4 ด้านจะแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ทักษะคิดที่ดีมากที่สุด ทักษะคิดที่ดี ทักษะคิดในระดับปานกลาง ทักษะคิดในระดับน้อย และทักษะคิดในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น เป็นข้อมูลที่ได้จากการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลเพศ ชาย หญิง

ตารางที่ 1 ข้อมูลเพศ ชาย - หญิง

ข้อมูลเพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	116	79.45
ชาย	30	20.55
รวม	146	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่เลือกเรียนในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในกลุ่มเครื่องมือเปียโน จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 79.45 นิสิตเพศชายที่เลือกเรียนวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในกลุ่มเครื่องมือเปียโนมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.55

1.2 ข้อมูลนิสิตชั้นปี 1-4

ตารางที่ 2 ผู้ที่ตอบคำถามจากแบบสอบถามแยกชั้นปี 1-5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นปีที่	ชั้นปีที่ 1	-	-
	ชั้นปีที่ 2	48	32.88
	ชั้นปีที่ 3	78	53.42
	ชั้นปีที่ 4	19	13.01
	ชั้นปีที่ 5	1	0.68
	รวม	146	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า นิสิตส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 3 ที่เลือกเรียนในกลุ่มเครื่องมือเปียโน จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 53.42 รองลงมา ชั้นปีที่ 2 ที่เลือกเรียนในกลุ่มเครื่องมือเปียโน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ชั้นปีที่ 4 ที่เลือกเรียนในกลุ่มเครื่องมือเปียโน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.01 ชั้นปีที่ 5 ที่เลือกเรียนในกลุ่มเครื่องมือเปียโน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.68 ชั้นปีที่ 1 ไม่มีลงทะเบียนเรียน

ตารางที่ 3 ผู้ที่ตอบคำถามจากแบบสอบถามแยกเครื่องมือเอก

เครื่องมือเอก	จำนวน	ร้อยละ
นิสิตที่เรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตระดับปริญญาตรีเป็นนิสิตนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล จึงไม่มีเครื่องมือเอก	146	100.00
รวม	146	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่เรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ระดับปริญญาตรีเป็นนิสิตนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากลจึงไม่มีนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 ข้อมูลทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

1) ด้านหลักสูตรผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านหลักสูตร

1. ด้านหลักสูตร	Mean	S.D.	แปลผล
1.1 หลักสูตรมีความชัดเจนทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
1.2 นิสิตเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามปรัชญาหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.18	0.88	มีทัศนคติที่ดีมาก
1.3 หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่ผลิตบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรการเรียนการสอนนี้	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
รวม	4.14	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 4 แสดงจำนวนค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านหลักสูตร พบว่า มีทัศนคติโดยรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.14) โดยเฉพาะข้อที่ 1.2 นิสิตเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.18) แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรมีการวางแผน มีแผนปฏิบัติการกำหนดคุณภาพและกิจกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรทุกๆ 5 ปี สำหรับการผลิตบัณฑิตออกไปสู่สังคมได้อย่างเต็มภาคภูมิตามปรัชญาของหลักสูตร นิสิตมีความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง

2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	Mean	S.D.	แปลผล
2.1 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง	4.16	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก
2.2 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ	3.39	1.23	มีทัศนคติปานกลาง
2.3 นิสิตมีความสุขกับการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน	4.12	0.98	มีทัศนคติที่ดีมาก
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.10	0.92	มีทัศนคติที่ดีมาก
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงพอกับเวลาที่กำหนด	3.29	1.05	มีทัศนคติปานกลาง
รวม	3.81	1.02	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 5 แสดงจำนวนค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีทัศนคติขององค์ประกอบการเรียนการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยโดยรวมในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.81) โดยเฉพาะข้อที่ 2.1 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 4.16)

3) ด้านอาจารย์ผู้สอนผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้านอาจารย์ผู้สอน

3. ด้านอาจารย์ผู้สอน	Mean	S.D.	แปลผล
3.1 ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอน	4.16	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.2 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาตาม ประมวลรายวิชาชัดเจน	4.12	0.92	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.3 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผล ล่วงหน้าและชัดเจน	4.05	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.4 ผู้สอนมีการยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้เรียน	4.05	0.98	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.5 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.6 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดง ความคิดเห็น	4.18	0.93	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.7 ผู้สอนสอนตามเนื้อหาครบถ้วน	4.80	0.54	มีทัศนคติที่ดีมาก
รวม	4.21	0.89	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 6 แสดงจำนวนค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติขององค์ประกอบการเรียนการสอนด้านอาจารย์ผู้สอนพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.21) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 3.7 ผู้สอนสอนตามเนื้อหาครบถ้วน (ค่าเฉลี่ย 4.80)

4) ด้านการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการวัดและประเมินผล

4. ด้านการวัดและประเมินผล	Mean	S.D.	แปลผล
4.1 นิสิตเข้าใจในเรื่องของการวางมือ การนั่งได้ถูกต้อง	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.2 นิสิตเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง	4.18	0.93	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.3 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้อย่างถูกต้อง	4.16	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.4 นิสิตปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเครื่องหมายต่างๆของโน้ตได้อย่างถูกต้อง	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.5 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง	4.18	0.88	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.6 นิสิตมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้เครื่องดนตรี (เปียโน) ได้ถูกต้อง	4.13	0.97	มีทัศนคติที่ดีมาก
รวม	4.15	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 7 แสดงจำนวนค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทัศนคติด้านการวัดและประเมินผลพบว่ามีการประเมินผลการเรียนรู้จากการสอบวัดผลภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นิสิตมีความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง และมีการแจ้งผล ให้นิสิตทราบโดยรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.15) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในข้อที่ 4.2 นิสิตเข้าใจใน เรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 4.18) และ ข้อ 4.5 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง (ค่าเฉลี่ย 4.18)

ตารางที่ 8 แสดงรวมค่าเฉลี่ยและส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคตินิสิต
ที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในรายด้าน

ด้าน	รายการ	ระดับทัศนคติ		
		Mean	S.D.	แปลผล
1.	ด้านหลักสูตร	4.14	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	1.02	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.	ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.21	0.89	มีทัศนคติที่ดีมาก
4.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.08	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 8 สรุปงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชา
ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (4.08)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ได้นำมาสรุป ดังนี้

- 1.1 ควรมีกิจกรรมนอกสถานที่เพิ่มมากขึ้น เช่น การดูแสดงดนตรี
- 1.2 ควรมีการจัดผู้เรียนให้เหมาะสมกับห้องเรียน
- 1.3 ควรแบ่งเวลาในการสอบย่อยให้มีมากขึ้น
- 1.4 สื่อการสอนต่างๆควรมีเพิ่มขึ้น
- 1.5 ควรเพิ่มเวลาเรียนเนื่องจากผู้เรียนมีจำนวนมาก
- 1.6 บทเพลงสำหรับในทำการสอบนั้นควรให้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกในการสอบ

คนละ 1 บทเพลง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านหลักสูตร
2. เพื่อศึกษาทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. เพื่อศึกษาทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านการวัดประเมินผล

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ได้ทราบถึง ทักษะคิดของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกเพศ ชาย - หญิง จำนวน 146 คน สรุปได้ว่า นิสิตที่เลือกเรียนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตเครื่องมือนเป็ยโนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 79.45 นิสิตเพศชายที่เลือกเรียนเครื่องมือนเป็ยโนมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.55 ข้อมูลจำแนก ชั้นปี 1-5 สรุปได้ว่า นิสิตส่วนใหญ่อยู่ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 53.42 รองลงมาเป็นชั้นปีที่ 2 จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 รองลงมาชั้นปีที่ 4 จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 13.01 และชั้นปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 0.68 สุดท้าย ชั้นปีที่ 1 ไม่มีนิสิตลงทะเบียนเรียนและ นิสิตทั้งหมดเป็นนิสิตที่เรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตระดับปริญญาตรีเป็นนิสิตนอกคณะศิลปกรรมศาสตร์สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ สากล จึงไม่มีเครื่องมือน จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

2. ทักษะคตินิเทศที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก (4.08) โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยระดับมีทักษะคตินิเทศอยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.21) รองลงมา คือ ด้านการวัดและการประเมินผลโดยภาพรวมด้านอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับมีทักษะคตินิเทศอยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 4.15) และด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยระดับมีทักษะคตินิเทศอยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 4.14) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยระดับมีทักษะคตินิเทศอยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 3.81)

สรุปงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทักษะคตินิเทศที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก (4.08)

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับทักษะคตินิเทศที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก นิเทศมีทักษะคตินิเทศที่ดีมีความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างดีและสามารถนำไปประยุกต์ต่อการเรียนในรายวิชาอื่น มีสมาธิในการและมีความสุขต่อการเรียนดนตรีสามารถนำมาประยุกต์ได้ในชีวิตประจำวัน ได้ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายด้าน ได้ดังนี้

ในด้านหลักสูตร พบว่า มีทักษะคตินิเทศที่ดีมาก โดยเฉพาะ นิเทศเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมาคือ หลักสูตรมีความชัดเจนทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและหลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่ผลิตบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรการเรียนการสอนนี้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฟู (Fu, 2007, p.130-140) ได้ศึกษาเรื่องสถานะและวิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนเปียโน ในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา พื้นที่ในการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเปียโน รวมทั้งหมดเป็น 20 มหาวิทยาลัยชั้นนำ ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลในการศึกษา มีทั้งหมดอยู่สามด้าน คือ สถาบันครูผู้สอน และหลักสูตร การสอบถามเน้นไปที่ นิเทศระดับปริญญาเอก เป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้รับคือ

- 1) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการสำหรับ การพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลาย
- 2) ให้จัดหลักสูตรที่หลากหลายประเภทของการฝึกอบรมครูผู้สอน
- 3) การเสนอความรู้และจัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนเพื่อการอาชีพในอนาคต
- 4) มีความต่อเนื่องในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตามปัจจัยที่สามารถจะปรับปรุงและพัฒนา

ทั้งหมดที่ กล่าวมาข้างต้นเงินเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญ ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงบประมาณเช่นกัน

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมีทัศนคติดีมาก โดยเฉพาะ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเองสามารถเข้าใจการปฏิบัติมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องทฤษฎีเบื้องต้นสำหรับการเรียนในเครื่องมือเปียโน การปฏิบัติที่ถูกต้อง การนั่ง การวางมือ การบรรเลงให้ถูกต้องซึ่ง อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมา คือนิสิตมีความสุขกับการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนการ ได้มีส่วนร่วมในการเรียนร่วมกัน มีกิจกรรมทำร่วมกันซึ่ง อยู่ในระดับทัศนคติที่ดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซัน (Sun, 2012, p.100-107 อ้างถึงใน เอกชัย ธีรภักดิ์ศิริ, 2557, น. 43) ได้ศึกษาเรื่อง อิทธิพลทางการข้ามวัฒนธรรมและวิวัฒนาการสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ การศึกษานี้ประเมินอิทธิพลทางวัฒนธรรมในการสร้างและวิวัฒนาการเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ จะตรวจสอบหลักการของวิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ ที่สำคัญในการถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่ง ไปอีกรุ่นหนึ่งและข้ามวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างไร นอกจากนี้การศึกษาจากนักเปียโน โฟทัง (Fou Ts'ongX) และการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ ปัจจุบันของวิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่มีรูปแบบการสอนเปียโนปฏิบัติอย่างไร การอภิปรายสรุปของความคิดแนวทางและการศึกษา และเห็นสิ่งอื่นใดที่มีอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อ การเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติของวิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่

ในด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ย มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยสูงสุดรายด้าน คือ ผู้สอนสอนครบตามเนื้อหาครบถ้วน อยู่ในทัศนคติดีมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นว่านิสิตต้องการในสิ่งที่ยากปฏิบัติและชื่นชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งอยู่ในทัศนคติดีมากที่สุดสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉอน (Schons, 2005, p.98-100) ได้ศึกษาเรื่อง ทัศนคติของครูที่มีความตั้งใจในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูเปียโน ในการสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติครูเปียโน โดยถูกถามถึงการเรียนการสอนเปียโนในรูปแบบหัวข้อต่าง ๆ ที่พวกเขาเกี่ยวข้องกับความเกี่ยวข้องอาชีพของผู้เข้าร่วมและความสำคัญในการเตรียมความพร้อมของครูใหม่ข้อมูลที่ได้รับผ่านการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ถึง 1,200 สมาชิกของครูเพลงสมาคมแห่งชาติที่ระบุว่าตัวเองเป็นครูเปียโนแบบสอบถามขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการแนะนำการเรียนการสอนส่วนบุคคลข้อมูลวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหลักสูตรการเรียนการสอนเปียโนและทัศนคติเปียโนหัวข้อในหลักสูตรการเรียนการสอน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด คือ 598 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 49.83 และถูกนำมาใช้ใน

การวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดว่าหลักสูตรการสอนเปียโนมีความสำคัญเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเป็นครูสอนเปียโนอย่างเหมาะสม

ในด้านการวัดและประเมินผล พบว่า มีการประเมินผลการเรียนรู้จากการสอบวัดผลภาคทฤษฎีและปฏิบัตินิสิตมีความรู้และความเข้าใจในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง และมีการแจ้งผลให้นิสิตทราบมีทัศนคติที่ดีมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน นิสิตเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้องสามารถเข้าใจวิธีการอ่านโน้ตอย่างถูกต้อง สามารถอ่านโน้ต เข้าใจเครื่องหมายต่าง ๆ ในการปฏิบัติและสามารถบรรเลงออกมาได้อย่างชำนาญมากขึ้นซึ่งอยู่ในทัศนคติที่ดีมากและ นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง มีอยู่ในทัศนคติดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัทธี เชียงชนะนา (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยทางดนตรีศึกษา : การวิเคราะห์ห่อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหาหัวข้อ พบว่า 1. การพัฒนากรอบแนวคิดสาระของศาสตร์ทางดนตรีศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ 1.1 บริบทของการเรียนการสอนดนตรี 1.2 การบริหาร/การนิเทศ 1.3 การเรียนการสอน 1.4 การวิจัยทางดนตรีศึกษา การศึกษาทางด้านดนตรี และ 1.5 ผลที่เกิดจากการเรียนดนตรี 2. การประเมินคุณภาพงานวิจัยทางดนตรีศึกษา พบว่า งานวิจัยเชิงปริมาณในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ในการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตนั้นเป็นรายวิชาที่ต้องการให้นิสิตเกิดสมาธิ ความผ่อนคลายและมีความสุขกับดนตรีและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ จึงควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร และทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายในหลักสูตรให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรและสามารถนำไปสู่การจัดระบบการเรียนการสอนที่ดีไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้สื่อต่างๆ ด้านการผลิตสื่อ ด้านห้องเรียนเฉพาะทาง ด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชารวมไปถึง อาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ควรพัฒนาและฝึกฝนตัวเองอย่างสม่ำเสมอและพัฒนาวิธีการสอนที่แตกต่างไปจากการสอนในรายวิชาเอก เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนนิสิตในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตที่ไม่ใช่วิชาเฉพาะทาง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และมีความสุขกับการเรียนดนตรีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชีวิตโดยมีดนตรีเป็นสื่อกลางเสริมสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำข้อเสนอแนะต่างๆ ไปแก้ไขปรับปรุงนั้นตามข้อเสนอที่ปรากฏในผลการวิจัยควรที่จะมีการศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตอย่างโดยละเอียด และทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะทราบ ความต้องการของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขในหลายๆ ด้านให้ทันยุค ทันสมัย เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนเกิดประโยชน์ต่อตัวนิสิตและเพื่อให้การเรียนการสอนมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544**. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช
- . (2543). **คู่มือการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา : การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กิ่งฟ้า สินธุวงษ์ และสุดตดา ลอยฟ้า. (2545). **ตัวบ่งชี้ของผู้สอนกับผู้เรียนเป็นสำคัญ**.
วารสารวิชาการ, 5(8), 59.
- กิ่งฟ้า สินธุวงษ์, สุดตดา ลอยฟ้า. (2545). **ปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. **วารสารส่งเสริม
ประสิทธิภาพการเรียนการสอน**, 11(1), 1-12.
- ไกรศิลป์ โสคานิล. (2557). **ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี
ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา**.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). **จอมปราชญ์นักการศึกษา : สังเคราะห์วิเคราะห์และประยุกต์แนว
พระราชดำริด้านการศึกษาและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- แคเร็น โอคูลิคซ์. (2550). **Attitude! : ทักษะคิด คิดบวก**. กรุงเทพฯ : เอ. อาร์. อินฟอร์เมชัน แอนด์
พับลิเคชัน.
- ชเนตตี พุ่มพฤษ์. (2552). **ทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะ
วิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในรายวิชา
โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่องานวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552. การวิจัยใน
ชั้นเรียน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา**.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2545). **การบริหารงานวิชาการ**. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี.

- บุระวี สุริยจันทร์ และคณะ. (2550). สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียน การสอนของอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่. เชียงใหม่: สถาบันการพลศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จรงค์ พุกกะฉานนท์. (2542). หลักการสอนเปียโน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรรยา กุ๋อูคม. (2544). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ที่เน้นที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้าง ความรู้. คุุฎิการศึกษาคุุฎิบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จระไน แกลโกศล. (2537). หลักการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- จารึก ศุภพงศ์. (2546). การศึกษาการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรดนตรีสำหรับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาหลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิระ หงส์ดารมภ์. (2553). ทูมนมนุษย์ในระบบราชการการประชุมสัมมนาปัญหาทูนมนุษย์ ในระบบราชการ หอประชุมสุขุมนัยประดิษฐ์ 2553 : 26 พฤษภาคม. นนทบุรี : สำนักงาน ก.พ. นนทบุรี.
- ญาดาพนิต พิณกุล. (2539). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: วีระวิทยานิพนธ์.
- ณัชชา ไสคดียานุรักษ์.(2549). จากประสบการณ์ครูดนตรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดารณี พานทอง. (2542). ทฤษฎีจูงใจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทิศนา เขมมณี. (2545). การประเมินผลหลักสูตร รวมบทความการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ธนู ฤทธิกุล. (2542). การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. วารสารวิชาการ, 2 (6), 44-45.
- ธิตี ปัญญาอินทร์. (2550). ระบบการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาทฤษฎีดนตรีตะวันตกใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นัฎฐิกา สุนทรชนผล. (2551). ชุดการสอนเทคนิคการออกเสียงของการบรรเลงเปียโน Articulation: Legato, Staccato, Legato - Staccato สำหรับนักเรียนอายุระหว่าง 7 -11 ปี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- . (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). **หลักการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ .
- เปลื้อง ณ นคร. (2525). **พจนะ-สารานุกรมไทย**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. (2539). **พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมกรไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พระมหาจิตนเรศ วุฑฒิชุมโม (ศรีปะโค). (2556). **ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**.
- พระสมุห์ประยูร โฆสโก (จันเขว้า). (2556). **ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตธนบุรีสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา และทิพย์รัตน์ สีเพชรเหลือง. (2543). **รายงาน การวิจัย เรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี**. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ไพศาล หวังพานิช. (2535). **การวัดผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรภร พลิตากุล. (2552). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เป็ยโนตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับเด็กอายุ 9-11 ปี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- มณฑกาญจน์ วิจิตรสกลธ. (2552). **ทัศนคติด้านผลิตภัณฑ์ ความพึงพอใจ และแนวโน้มพฤติกรรม การบริโภคนมเปรี้ยวของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .**
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2555). **สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ. ค้นเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2555. จาก <http://art.tsu.ac.th>.**
- ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ. (2541). **เทคนิคและวิธีการสอน**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตร: ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บั๊กพอยท์.

- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ลัดดา ภู่เกียรติ. 2552. การสอนแบบโครงการและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน : งานที่ครูประถม
ทำได้. กรุงเทพฯ : สาสะแอนด์ซัน พรินต์ติ้ง
- วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548). **ปรัชญา หลักการ วิธีสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา.**
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอลพี เพรส.
- วิทวัส รุ่งเรืองผล. (2545). ตำราหลักการตลาด. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิโรจน์ ตระการวิจิตร. (2560). **สมองดีดนตรีปั้นได้.** กรุงเทพฯ : ดีเอ็มจี.
- วิระ เห่งกันหา. (2548). **สภาพและปัญหาการสอนพลศึกษา ช่วงชั้นที่ 1 ของครูพลศึกษาใน
โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2547.** ปรินูญานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร ขิปน วัฒนา. (2548). **หลักสูตรและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** เชียงใหม่ : คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ศูนย์ความเป็นเลิศทางดนตรี (MEC.). (2555). **ทฤษฎีการเรียนการสอนดนตรี.** ค้นเมื่อวันที่ 15
มิถุนายน 2555. จาก <http://mecbangna.igetweb.com>
- สมชาย เทพแสง. (2542). การปฏิบัติการเรียนรู้ CHILD-CENTRED. วารสารวิชาการ, 4 (3), 67-6.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). การวัดผลการศึกษา. กาลสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. (2541). **เทคนิคการสอนแนวใหม่.** กรุงเทพฯ : กรมศึกษานอกโรงเรียน.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). **พฤติกรรมผู้บริโภค.** กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- สันต์ธรรม บำรุง. (2527). **หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร.** กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมฝึกหัดครู.
- สุธรรม อารีกุล. (2543). **รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- สุรพงษ์ โสชนะเสถียร. (2533). **การสื่อสารกับสังคม.** กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์
และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สืบชาติ อันทะไชย. (2552). **การบริหารการตลาด.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และกระทรวงศึกษาธิการ. (2543). **ปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรทัย บุญช่วย. (2542). **ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง**. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อกนิษฐ์ เลิศศิริศรีสกุล. 2555. **ทัศนคติและความพึงพอใจที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการสะสมแต้มไปเซเว่น เพื่อแลกสินค้าพรีเมียมของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร**. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย สาขาวิชาการตลาด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อริยะ สุพรรณเกษัช. (2555). **ชุดดนตรีคลาสสิกจากงานวิจัย**. ค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2555. จาก <http://www.ariyasoond.com>.
- เอกชัย ชีรภักศิริ. (2557). **กระบวนการสอนเปียโน ของรองศาสตราจารย์อัลเบิร์ต ทิว วิทยาลัยดนตรียางเฉียวโต มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์**. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Aksoy, N. (1998). Opinions of upper elementary students about a good teacher Case study in Turkey. **Paper Present at the Annual Meeting of the Northeastern Educational Research Association**. Ellenville, 10, 45.
- Bobbitt, F. (1981). **The Curriculum**. Boston: Houghton Mifflin.
- Fu, H, C.(2007). **A Status and Vision Investigation of US University Piano Pedagogy Programs**. Doctor of Philosophy University Of North Texas.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. New York: McGraw – Hill Book.
- Gordon Allport. (1975). **The Nature of Personality: Selected Papers**. Greenwood Pub Group.
- Kotler, P. (1997). **Marketing Management : Analysis , planning , implementation and control**. (9th ed). New Jersey: A Simon & Schuster Company.
- Philip G, Zand Ebbe B, E. (1970). **Divided Attitude into three components**. Rhode Island : G. Media.
- Rushing, M. (2010). **Survey of the Integration of Learning Theories in American Undergraduate Piano Pedagogy Curricula**. Doctor of Musical Arts University of South Carolina.
- Schons, S, M. (2005) . **Piano Teachers’ Attitudes about Piano Pedagogy Course Topics**. Doctor of Philosophy University of Oklahoma.

Stampfli, L.T., Jr. (2006). **A Survey of Digital Music Technology Implementation by Graduate and Undergraduate Piano Pedagogy Faculty in American Colleges and Universities**. Doctoral Dissertation University of Oklahoma.

Taba, H. (1962). **Curriculum : Theory and Practice**. Javanovich: Harcourt Brace.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร. ปาหนัน คำฝอย อาจารย์สังกัดสาขาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
2. ผศ.ประภาศ ขวัญประดับ อาจารย์สังกัดโปรแกรมวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. ดร. จุฑาศิริ ยอดวิเศษ อาจารย์สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

๑๐๖๑ ถนนนริศรภาพ แขวงหิรัญรูจี

เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ปาหนัน คำฝอย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางรัตติกาล กม โลบด นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท ทัชชศิริ	ประธานกรรมการ
๒. ดร.ชาลินี สุริยนเปล่งแสง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวชิ คงอินทร์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ขวัญประดับ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางรัตติกาล กม โลบถ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิทย์ ชันชศิริ	ประธานกรรมการ
๒. ดร.ชาลินี สุริยชนเปล่งแสง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าว

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางรัตติกาล กมลโกล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา” โดยมีคณะกรรมการ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท ษัณห์ศิริ	ประธานกรรมการ
๒. ดร.ชาลินี สุริยนเปล่งแสง	กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษา ได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายวาปี คงอินทร์)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/๗๐๓

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

เนื่องด้วย นางรัตติกาล กมโกลบ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจ
ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัย
ทักษิณ วิทยาเขตสงขลา” โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำการวิจัยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน
ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูล ไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แมน เรืองไชยศรี
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๓๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

แบบประเมินการทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
ในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

คำชี้แจง

- +1 ใช่ คือ เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
0 ไม่แน่ใจ คือ เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
-1 ไม่ใช่ คือ เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้)
ข้อมูลส่วนบุคคล.

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. เพศ.....	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ชั้นปี.....	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. เครื่องมือเอก	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านหลักสูตร					
1.1 หลักสูตรมีความชัดเจนทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
1.2 นิสิตเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามปรัชญาหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1. ด้านหลักสูตร (ต่อ)					
1.3 หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่ผลิตบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรการเรียนการสอนนี้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.1 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.2 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.3 นิสิตมีความสุขกับการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงพอกับเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน					
3.1 ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.2 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาตามประมวลรายวิชาชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.3 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลล่วงหน้าและชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.4 ผู้สอนมีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.5 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (ต่อ)

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน (ต่อ)					
3.6 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3.7 ผู้สอนสอนได้ตามเนื้อหาครบถ้วน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4. การวัดผลและประเมินผล					
4.1 นิสิตเข้าใจในเรื่องของการวางมือ การนั่งได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.2 นิสิตเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.3 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.4 นิสิตปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเครื่องหมายต่างๆ ของโน้ต ได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.5 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4.6 นิสิตมีเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้เครื่องดนตรี (เปียโน) ได้ถูกต้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

**แบบประเมิน การศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรี
เพื่อคุณภาพชีวิตในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา**

คำชี้แจง

- 1.. แบบสอบถามการศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตมีความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลทัศนคติของนิสิตทุกท่านจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
2. แบบสำรวจมีทั้งหมด 3 ตอน
3. โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ครบทุกช่อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความต่อไปนี้)

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปี.....
3. เครื่องมือเอก

ตอนที่ 2 ศึกษาทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

(กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด)

ประเด็นวัดทัศนคติ	มี ทัศน คติที่ ดีมาก ที่สุด (5)	มี ทัศน คติที่ ดี มาก (4)	มี ทัศน คติ ปาน กลาง (3)	มี ทัศน คติ น้อย (2)	มี ทัศน คติ น้อย ที่สุด (1)
1. ด้านหลักสูตร					
1.1 หลักสูตรมีความชัดเจนทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นวัดทัศนคติ	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด (5)	มีทัศนคติที่ดีมาก (4)	มีทัศนคติปานกลาง (3)	มีทัศนคติน้อย (2)	มีทัศนคติที่น้อยที่สุด (1)
1. ด้านหลักสูตร (ต่อ)					
1.2 นิสิตเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามปรัชญาหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ					
1.3 หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่ผลิตบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรการเรียนการสอนนี้					
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.1 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง					
2.2 ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ					
2.3 นิสิตมีความสุขกับการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน					
2.4 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น					
2.5 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงพอกับเวลาที่กำหนด					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ประเด็นวัดทัศนคติ(ต่อ)	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด (5)	มีทัศนคติที่ดีมาก (4)	มีทัศนคติปานกลาง (3)	มีทัศนคติน้อย (2)	มีทัศนคติน้อยที่สุด(1)
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน					
3.1 ผู้สอนมีการวางแผนและเตรียมการสอน					
3.2 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาตามประมวลรายวิชาชัดเจน					
3.3 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลล่วงหน้าและชัดเจน					
3.4 ผู้สอนมีการยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน					
3.5 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
3.6 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น					
3.7 ผู้สอนสอนได้ตามเนื้อหาครบถ้วน					
4. การวัดผลและประเมินผล					
4.1 นิสิตเข้าใจในเรื่องของการวางมือ การนั่งได้ถูกต้อง					
4.2 นิสิตเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง					
4.3 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้อย่างถูกต้อง					
4.4 นิสิตปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเครื่องหมายต่างๆ ของโน้ต ได้ถูกต้อง					
4.5 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง					
4.6 นิสิตมีเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้เครื่องดนตรี (เปียโน) ได้อย่างถูกต้อง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาแบบเรียนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตควรมีแนวทางแบบใด

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

หนังสือตอบรับการลงบทความเผยแพร่ในวารสาร

ที่ ศธ 64.26/0046

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง 93210

24 มกราคม 2562

เรื่อง ตอบรับการตีพิมพ์บทความลงในวารสารปริชาต

เรียน อาจารย์รัตติกาล กมโลบล

ตามที่ท่านได้ส่งบทความวิจัย เรื่อง “ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา” เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารปริชาตนั้น ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาคุณภาพบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น กองบรรณาธิการวารสารปริชาตขอตอบรับบทความวิจัยเรื่องดังกล่าว ลงตีพิมพ์ในวารสารปริชาต ปีที่ 32 ฉบับที่ 2 (เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2562) และหากวารสารฉบับนี้เสร็จจะดำเนินการแจ้งให้ท่านทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชลินจ์ จินนุ่น)
บรรณาธิการวารสารปริชาต

ภาคผนวก ฉ

สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

बनारजभट विश्वविद्यालय
 Banarajabhat University

This is to certify that

MRS. RATTIKAL KLOMLOBOL

Achieved BSRU-TEST of English Proficiency (BSRU – TEP) level

B2

Given on 17th July 2017

Linda Gainma

(Asst. Prof. Dr. Linda Gainma)

President

No. CEFR.14320231/2560.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	: นางรัตติกาล แสงไทย
เกิดเมื่อ	: 1 พฤศจิกายน 2520
สถานที่เกิด	: โรงพยาบาลพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก
ประวัติการศึกษา	: พ.ศ. 2541 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
สถานที่ทำงาน	: สาขาดุริยางคศาสตร์(สากล) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ตำแหน่งงานปัจจุบัน	: อาจารย์